



PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA
ПРЕЗИДЕНТ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Bd. Ștefan cel Mare nr. 154, MD-2073, Chișinău

Бул. Штефан чел Маре, 154, MD-2073, Кишинэу

7 martie 20013

Nr. 01/1-06-10

Stimate Domnule Președinte al Parlamentului,

În conformitate cu art.86 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova și art.14 alin.(3) din Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, prezint Parlamentului, spre examinare, proiectul de lege pentru ratificarea Protocolului privind registrele emisiilor și transferului poluanților, întocmit la Kiev la 21 mai 2003, la Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998.

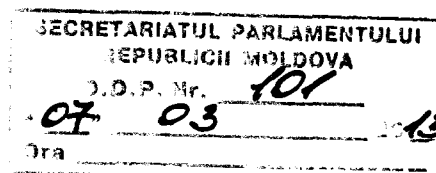
În calitate de organ responsabil pentru prezentarea proiectului de lege se desemnează Ministerul Mediului.

Cu stimă,

Nicolae TIMOFTI

Anexe: 60 file.

Domnului Marian LUPU,
Președintele Parlamentului





GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 2203-26

Chișinău

26 februarie 2013

Domnului Nicolae TIMOFTI,
Președinte al Republicii Moldova

Stimate Domnule Președinte,

Prin prezenta, Vă înaintăm spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Protocolului privind registrele emisiilor și transferului poluanților la Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.143 din 25 februarie 2013.

Organul responsabil pentru prezentarea în Parlament este Ministerul Mediului.

Anexă: 58 file.

Cu respect,

Prim-ministru

Vladimir FILAT

Botea Marina
250-267



Președinția
Republicii Moldova

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 143

din 25 februarie 2013

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea
Protocolului privind registrele emisiilor și transferului poluanților,
întocmit la Kiev la 21 mai 2003, la Convenția privind accesul
la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea
deciziilor în domeniul mediului, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998**

Guvernul HOTĂRĂȘTE

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Protocolului privind registrele emisiilor și transferului poluanților, întocmit la Kiev la 21 mai 2003, la Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998.



VLADIMIR FILAT

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Iurie LEANCĂ

Ministrul mediului

Gheorghe Șalaru

Ministrul justiției

Oleg Efrim

Proiect

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

**pentru ratificarea Protocolului privind registrele emisiilor și transferului
poluanților la Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea
publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.1. – Se ratifică Protocolul privind registrele emisiilor și transferului poluanților, întocmit la Kiev la 21 mai 2003, la Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998.

Art. 2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Protocolului nominalizat.

Art. 3. – În temeiul articolului 4 și în conformitate cu dispozițiile articolului 7 paragrafele 4 și 5, articolului 10 paragraful 2, articolelor 16 și 17 din Protocol, se desemnează Ministerul Mediului ca autoritate națională competentă, responsabilă pentru colectarea informațiilor cu privire la emisiile de poluanți și transferul acestora, stabilirea și menținerea registrului național al emisiilor și transferului poluanților, asigurarea cooperării și raportării la nivel internațional în conformitate cu prevederile Protocolului.

Art. 4. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va pregăti și va remite depozitarului instrumentul de ratificare, precum și va notifica Secretariatului Protocolului desemnarea autorității naționale competente în temeiul articolului 3 din prezenta lege.

Președintele Parlamentului



PROTOCOL
privind registrele emisiilor și transferului poluanților
la Convenția privind accesul la informație, justiție și
participarea publicului la adoptarea deciziilor în
domeniul mediului, semnată la Aarhus la 25 iunie
1998

Kiev, 21 mai 2003



TRADUCERE OFICIALĂ

PROTOCOL
privind Registrele emisiilor și transferului poluanților
la Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la
adoptarea deciziilor în domeniul mediului

Părțile la prezentul Protocol,

Amintind articolul 5, paragraful 9 și articolul 10, paragraful 2 ale Convenției din 1998 privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului (Convenția de la Aarhus),

Recunoscînd faptul că registrele emisiilor și transferului poluanților pun la dispoziție un important mecanism de creștere a răspunderii operatorilor economici, reduc poluarea și promovează dezvoltarea durabilă, așa cum a fost formulată în Declarația de la Lucca, adoptată la prima Întrunire a Părților la Convenția de la Aarhus,

Luînd în considerare principiul 10 al Declarației de la Rio din 1992 privind mediul și dezvoltarea,

Luînd în considerare, de asemenea, principiile și obligațiile angajate la Conferința Națiunilor Unite din 1992 privind mediul și dezvoltarea, în special prevederile din capitolul 19 al Agendei 21,

Luînd în considerare Programul pentru urmărirea implementării Agendei 21, adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la cea de-a XIX-a sesiune specială din anul 1997, în care se făcea apel, printre altele, la întărirea capacităților și mijloacelor naționale de colectare, procesare și diseminare a informației, pentru a facilita accesul publicului la informația privind problemele globale de mediu, prin intermediul mijloacelor corespunzătoare,

Luînd în considerare Planul de implementare de la Summitul Mondial privind Dezvoltarea Durabilă din anul 2002, care încurajează elaborarea coerentă și integrată a informației privind substanțele chimice, mai ales prin intermediul registrelor emisiilor și transferului poluanților,

Ținînd cont de activitatea Forumului Interguvernamental privind Securitatea Chimică, în special de Declarația de la Bahia din anul 2000 privind securitatea chimică, Prioritățile de acțiuni după anul 2000 și Planul de acțiune privind registrele emisiilor și transferului poluanților / inventarele de emisii,

Ținînd cont, de asemenea, de activitățile întreprinse în cadrul Programului Interorganizațional pentru gestionarea rațională a substanțelor chimice,

Mai mult, ținînd cont de activitatea Organizației pentru Cooperare Economică și Dezvoltare, în special de Recomandarea Consiliului privind implementarea registrelor emisiilor și transferului poluanților, în care Consiliul cheamă statele membre să stabilească și să pună la dispoziția publicului registrele naționale ale emisiilor și transferului poluanților,

Dorînd crearea unui mecanism care să faciliteze exercitarea dreptului fiecărei persoane, al generațiilor actuale sau viitoare, de a trăi într-un mediu adecvat bunăstării și sănătății sale, prin asigurarea punerii în practică a unor sisteme de informație de mediu accesibile publicului,

Dorind, de asemenea, să se asigure că elaborarea acestor sisteme ține cont de principiile care contribuie la dezvoltarea durabilă, cum ar fi o abordare precaută, așa cum stabilește principiul 15 al Declarației de la Rio din 1992 privind mediul și dezvoltarea,

Recunoscînd legătura dintre sistemele informației de mediu corespunzătoare și exercitarea drepturilor stipulate în Convenția de la Aarhus,

Amintind nevoia de cooperare cu alte inițiative internaționale privind poluanții și deșeurile, inclusiv Convenția de la Stockholm din 2001 privind poluanții organici persistenți și Convenția de la Basel din 1989 privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora,

Recunoscînd faptul că obiectivele unei abordări integrate pentru reducerea la minimum a poluării și a cantității de deșeuri rezultate din funcționarea instalațiilor industriale și a altor surse au drept scop atingerea unui nivel ridicat de protecție a mediului ca întreg, promovarea dezvoltării durabile, respectarea mediului și protejarea sănătății generațiilor actuale și viitoare,

Convinse fiind de valoarea registrelor emisiilor și transferului poluanților ca instrument cost-beneficiu pentru încurajarea îmbunătățirii performanței de mediu, pentru asigurarea accesului publicului la informația privind emisiile și transferul poluanților în și din comunități și pentru utilizarea lor de către guverne în urmărirea tendințelor, demonstrarea progreselor în reducerea poluării, monitorizarea conformării cu anumite acorduri internaționale, stabilirea priorităților și evaluarea progreselor atinse prin intermediul politicilor și programelor de mediu,

Estimînd faptul că registrele emisiilor și transferului poluanților pot aduce beneficii reale industriei prin intermediul îmbunătățirii gestiunii poluanților,

Considerînd oportunitățile de utilizare a datelor din registrele emisiilor și transferului poluanților, combinate cu informațiile privind sănătatea, mediul, informațiile demografice și economice sau cu alte tipuri de informații relevante, pentru obținerea unei mai bune înțelegeri a problemelor potențiale, identificarea "zonelor fierbinți", luând în considerare măsurile de reducere, prevenire și stabilire a priorităților de gestionare a mediului,

Recunoscînd importanța protejării vieții private a persoanelor fizice identificate sau identificabile în prelucrarea informațiilor raportate în registrele emisiilor și transferului poluanților în conformitate cu standardele internaționale aplicabile protecției datelor,

Recunoscînd, de asemenea, importanța dezvoltării la nivel internațional a sistemelor compatibile ale registrelor emisiilor și transferului poluanților pentru a crește gradul de comparabilitate a datelor,

Considerînd faptul că multe state membre ale Comisiei Economice a Națiunilor Unite pentru Europa, ale Comunității Europene și ale părților la Acordul pieței libere pentru America de Nord acționează în sensul colectării datelor privind emisiile și transferul poluanților din diferite surse și în sensul punerii acestora la dispoziția publicului și recunoscînd îndeosebi experiența lungă și valoroasă a anumitor state în acest domeniu,

Luînd în considerare abordările diferite ale registrelor de emisii existente și necesitatea de a evita duplicarea și recunoscînd, prin urmare, faptul că este necesar un anumit grad de flexibilitate,

Stimulînd dezvoltarea progresivă a registrelor naționale ale emisiilor și transferului poluanților,

Stimulînd, de asemenea, stabilirea de legături între registrele naționale ale emisiilor și transferului poluanților și sistemele de informații ce privesc alte emisii de interes public,

Au convenit după cum urmează:

Articolul 1

Obiectivul

Obiectivul prezentului protocol este acela de a promova accesul publicului la informație prin stabilirea de registre coerente, integrate ale emisiilor și transferului poluanților (PRTR) la scară națională, în conformitate cu prevederile prezentului Protocol, care pot facilita participarea publicului la luarea deciziei de mediu, precum și de a contribui la prevenirea și reducerea poluării mediului.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentului Protocol:

1. „Parte” înseamnă, în cazul în care textul nu prevede altfel, un stat sau o organizație de integrare economică la nivel regional, la care se face referire în articolul 24, care a consimțit să fie implicată în prezentul protocol și pentru care prezentul protocol este în vigoare;

2. „Convenție” înseamnă Convenția privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu, semnată la Aarhus, Danemarca, la 25 iunie 1998;

3. „Public” reprezintă una sau mai multe persoane fizice ori juridice și, în conformitate cu legislația sau cu practica națională, asociațiile, organizațiile ori grupuri ale acestora;

4. „Obiect” înseamnă una sau mai multe instalații de pe același amplasament ori de pe amplasamente învecinate care sunt deținute sau operate de aceeași persoană fizică ori juridică;

5. „Autoritate competentă” reprezintă autoritatea ori autoritățile naționale sau orice altă organizație ori organizații competente desemnate de o parte să administreze sistemul registrului național al emisiilor și transferului poluanților;

6. „Poluant” reprezintă o substanță sau un grup de substanțe ce pot fi dăunătoare pentru mediu ori pentru sănătatea umană din cauza proprietăților și a introducerii acestora în mediu;

7. „Emisie” reprezintă orice introducere a poluanților în mediu ca rezultat al oricărei activități umane, în mod deliberat sau accidental, în condiții obișnuite ori neobișnuite, inclusiv deversarea, emiterea, descărcarea, injectarea, eliminarea sau descărcarea, ori evacuarea prin intermediul sistemelor de canalizare fără epurarea finală a apelor uzate;

8. „Transfer în afara amplasamentului” reprezintă transportul în afara perimetrului obiectului fie al poluanților, fie al deșeurilor destinate depozitării sau recuperării și al poluanților din apa uzată destinată epurării;

9. „Surse difuze” reprezintă mai multe surse mici sau dispersate din care poluanții pot fi emiși pe sol, în aer sau în apă, al căror impact combinat asupra acestor

componente ale mediului poate fi semnificativ și pentru care este inefficient să se colecteze rapoarte de la fiecare sursă în parte;

10. Termenii „național” și „la nivel național” vor fi interpretați, dacă nu se indică altfel, ca referire la regiunea în chestiune, care reprezintă organizații de integrare economică regională, respectând obligațiile prezentului Protocol de către Părți;

11. „Deșeuri” reprezintă substanțele sau materialele care:

(a) sunt eliminate sau valorificate;

(b) se intenționează să fie eliminate ori valorificate; sau

(c) se impune prin prevederile legislației naționale să fie eliminate sau valorificate;

12. „Deșeuri periculoase” reprezintă deșeurile care sunt definite ca periculoase prin prevederile legislației naționale;

13. „Alte deșeuri” reprezintă deșeurile care nu sunt deșeuri periculoase;

14. „Ape uzate” reprezintă ape utilizate care conțin substanțe sau materiale ce fac obiectul reglementărilor legislației naționale.

Articolul 3

Prevederi generale

1. Fiecare Parte ia măsurile legislative necesare, de reglementare și alte tipuri de măsuri necesare pentru implementarea prevederilor prezentului Protocol.

2. Prevederile prezentului Protocol nu vor afecta dreptul unei părți de a menține ori de a introduce măsuri care să asigure un acces mai ușor sau mai larg al publicului la registrul emisiilor și transferului poluanților, altele decât cele cerute de prezentul Protocol.

3. Fiecare Parte va lua măsurile necesare pentru ca angajații unui obiect și membrii publicului care raportează autorităților publice o nerespectare, de către un obiect, a legislației naționale implementate prin prezentul Protocol să nu fie penalizați, persecutați sau hărțuiți de către conducerea obiectului ori de către autoritățile publice pentru acțiunile lor de raportare a nerespectării legislației.

4. În implementarea prezentului Protocol, fiecare Parte trebuie să se bazeze pe o abordare precaută, așa cum recomandă principiul 15 al Declarației de la Rio privind Mediul și Dezvoltarea.

5. Pentru a reduce raportarea dublă, sistemele registrului emisiilor și transferului poluanților pot fi integrate în mod util cu sursele de informație existente, precum mecanismele de raportare subordonate licențelor sau autorizațiilor de funcționare.

6. Părțile se vor strădui să obțină convergență între registrele naționale ale emisiilor și transferului poluanților.

Articolul 4

Principalele elemente ale sistemului registrului emisiilor și transferului poluanților

În conformitate cu prezentul Protocol, fiecare parte trebuie să stabilească și să mențină un registru național al emisiilor și transferului poluanților, accesibil publicului:

(a) în care să se specifice, pentru fiecare complex industrial, datele furnizate referitoare la sursele punctiforme;

(b) care să permită revizuirea raportărilor de la sursele difuze;

(c) în care datele sunt furnizate pe poluant sau deșeu, după caz;

(d) care țin cont de diferiți factori de mediu, stabilind o distincție între emisiile în aer, apă și sol;

- (e) care cuprinde informații privind transferurile;
- (f) care se bazează pe raportarea obligatorie și periodică;
- (g) care include informații standardizate și actualizate, un număr redus de valori de prag de raportare standardizate și de prevederi, dacă este cazul, pentru confidențialitate;
- (h) care este coerent și destinat a fi prietenos cu utilizatorul/ușor de utilizat și accesibil publicului, inclusiv în format electronic;
- (i) care permite accesul publicului la elaborarea și modificarea sa; și
- (j) care reprezintă o bază de date structurată și computerizată sau mai multe baze de date legate între ele, administrate de autoritatea competentă.

Articolul 5

Proiectare și structură

1. Fiecare Parte trebuie să se asigure că datele incluse în registru, la care se face referire în articolul 4, sunt prezentate atât în forma prelucrată, cât și în forma neprelucrată, astfel încât emisiile și transferurile pot fi căutate și identificate în conformitate cu:

- (a) unitatea și localizarea sa geografică;
- (b) activitatea;
- (c) proprietarul sau operatorul și, acolo unde este cazul, compania;
- (d) poluantul sau deșeurile, unde este cazul;
- (e) fiecare dintre factorii de mediu în care este emis poluantul; și
- (f) așa cum se arată în articolul 7 paragraful 5, destinația transferului și, după caz, operațiile de depozitare sau recuperare a deșeurilor.

2. Fiecare Parte va asigura, de asemenea, că datele pot fi găsite și identificate pentru toate sursele difuze care au fost incluse în registru.

3. Fiecare Parte își va considera, la elaborarea propriului registru, posibilitatea extinderii ulterioare a acestuia și se va asigura că datele de raportare sunt accesibile publicului pentru cel puțin ultimii 10 ani.

4. Registrul va fi elaborat pentru a permite un cât mai ușor acces al publicului prin intermediul mijloacelor electronice de tip internet. Proiectarea registrului va permite ca, în condiții normale de operare, informația să fie oricând disponibilă, în mod continuu și rapid, prin intermediul mijloacelor electronice.

5. Fiecare Parte va prezenta în cadrul registrului legăturile cu alte baze de date relevante existente, accesibile publicului, în domeniul protecției mediului.

6. Fiecare Parte va prezenta, în cadrul registrului, legăturile cu registrele emisiilor și transferului poluanților ale altor părți la prezentul protocol și, unde este posibil, cu cele ale altor state.

Articolul 6

Scopul registrului

1. Fiecare Parte trebuie să se asigure că registrul său include informații privind:

- (a) emisiile de poluanți solicitate a fi raportate conform articolului paragraful 2;
- (b) transferurile în afara amplasamentelor solicitate a fi raportate conform articolului 7 paragraful 2; și
- (c) emisiile de poluanți din sursele difuze solicitate conform articolului 7 paragraful 4.

2. Evaluând experiența obținută în elaborarea registrelor naționale ale emisiilor și transferului poluanților, precum și în implementarea prezentului Protocol și luând în considerare procesele internaționale relevante, Întrunirea Părților va revizui cerințele de raportare prin prevederile prezentului Protocol și va avea în vedere în dezvoltarea viitoare următoarele probleme:

- (a) revizuirea activităților specificate în anexa nr. I;
- (b) revizuirea poluanților specificați în anexa nr. II;
- (c) revizuirea valorilor de prag din anexele nr. I și II; și
- (d) introducerea altor aspecte relevante, cum ar fi informația privind transferurile în cadrul amplasamentului, depozitățile, specificarea cerințelor de raportare pentru sursele difuze sau elaborarea criteriilor de introducere a poluanților în prezentul Protocol.

Articolul 7

Cerințele de raportare

1. Fiecare Parte fie:

(a) va solicita proprietarului ori operatorului fiecărui obiect din cadrul jurisdicției sale, care desfășoară una sau mai multe activități specificate în anexa nr. I, valoarea de prag de capacitate aplicabilă specificată în anexa nr. I, coloana 1, și:

(i) emisiile oricărui poluant specificat în anexa nr. II, ale cărui cantități depășesc valorile de prag aplicabile specificate în anexa nr. II, coloana 1;

(ii) transferurile în afara amplasamentului ale oricărui poluant specificat în anexa nr. II, în cantități ce depășesc valorile de prag aplicabile specificate în anexa nr. II, coloana 2, în cazul în care Partea a optat pentru raportarea transferurilor poluantului specific conform paragrafului 5 (d);

(iii) transferurile în afara amplasamentului de deșeuri periculoase ce depășesc 2 tone/an sau de alte deșeuri ce depășesc 2.000 tone/an, în cazul în care partea a optat pentru raportarea transferurilor deșeurilor specific conform paragrafului 5(d); sau

(iv) transferurile în afara amplasamentului ale oricărui poluant specificat în anexa nr. II, ca ape uzate destinate epurării, în cantități ce depășesc valorile de prag aplicabile specificate în anexa nr. II, coloana 1b;

pentru îndeplinirea obligațiilor impuse proprietarului sau operatorului conform paragrafului 2 sau:

(b) va solicita proprietarului ori operatorului fiecărui complex industrial din cadrul jurisdicției sale, care desfășoară una sau mai multe activități specificate în anexa nr. I, cu un număr limitat de angajați specificat în anexa nr. I, coloana 2, și oricăror producători, prelucrători sau utilizatori de poluanți specificați în anexa nr. II, în cantități ce depășesc valorile de prag aplicabile specificate în anexa nr. II, coloana 3, să respecte obligațiile impuse proprietarilor sau operatorilor conform paragrafului 2.

2. Fiecare Parte va solicita proprietarului sau operatorului unui obiect la care se face referire în paragraful 1 să prezinte informația specificată în paragrafele 5 și 6 și, în conformitate cu cerințele acestora, cu privire la acei poluanți și acele deșeuri pentru care valorile de prag sunt depășite.

3. În scopul atingerii obiectivului prezentului Protocol, o Parte poate decide pentru un anumit poluant dacă să aplice fie o valoare de prag de emisie ori un prag de fabricare, procesare sau utilizare, în cazul în care acest lucru crește informația relevantă în ceea ce privește emisiile și transferurile consemnate în registrul său.

4. Fiecare Parte se va asigura că autoritatea sa competentă colectează sau va desemna una ori mai multe autorități publice sau organisme competente să colecteze informații cu privire la emisiile de poluanți din sursele difuze specificate în paragrafele 7 și 8, pentru introducerea lor în registrul său.

5. Fiecare Parte va solicita proprietarilor sau operatorilor obiectelor să raporteze, conform paragrafului 2, să completeze și să prezinte autorității sale competente următoarele informații cu privire la complexul industrial, pe anumite baze specifice:

(a) numele, adresa, localizarea geografică și activitatea sau activitățile obiectului care raportează și numele proprietarului sau operatorului și, dacă este cazul, numele companiei;

(b) numele și numărul de identificare ale fiecărui poluant cerut a fi raportat, în conformitate cu paragraful 2;

(c) cantitatea din fiecare poluant emis în mediu, solicitată a fi raportată, în conformitate cu paragraful 2, de obiectul, în anul de raportare, indicând atât cantitatea totală de emisie, cât și cantitățile din aer, apă și sol, inclusiv injectările în subteran;

(d) fie:

(i) cantitatea din fiecare poluant solicitată a fi raportată în conformitate cu paragraful 2, care este transferată în afara amplasamentului, în cursul anului de raportare, făcându-se deosebirea între cantitățile transferate pentru depozitare și recuperare și numele și adresa unității ce primește transferul; sau

(ii) cantitatea de deșeuri solicitată a fi raportată în conformitate cu paragraful 2, transportată în afara amplasamentului, în cursul anului de raportare, făcându-se deosebirea între deșeurile periculoase și alte deșeuri, pentru orice operație de recuperare sau de eliminare, indicându-se cu "R" și, respectiv, "D" dacă deșeul este destinat recuperării ori eliminării, conform anexei nr. III, și, în cazul transportului transfrontier al deșeurilor periculoase, numele și adresa unității care procedează la recuperarea sau la eliminarea deșeurilor și numele și adresa locului de recuperare ori de eliminare ce primește deșeurile transportate;

(e) cantitatea din fiecare poluant în apa uzată solicitată a fi raportată în conformitate cu paragraful 2, transportată în afara amplasamentului în cursul anului de raportare; și

(f) tipul de metodologie utilizată pentru obținerea informației la care se face referire la subparagrafele (c) - (e), în conformitate cu articolul 9 paragraful 2, care arată ce informații se bazează pe măsurători, calcule sau estimări.

6. Informațiile menționate în paragraful 5 (c) - (e) vor include informații privind emisiile și transferurile rezultate din activitățile obișnuite și din accidentele rare.

7. Fiecare Parte va prezenta în registrul său, într-un spațiu adecvat destinat detalierii, informații privind emisiile de poluanți din sursele difuze, pentru care acea parte stabilește ce date vor fi colectate de autoritățile relevante și ce date vor putea fi practic incluse în registru. În cazul în care Partea stabilește că nu există asemenea date, va lua măsuri pentru a iniția raportarea emisiilor de poluanți relevanți, din una sau mai multe surse difuze, în conformitate cu prioritățile naționale.

8. Informațiile menționate în paragraful 7 vor include date privind tipul de metodologie utilizată la obținerea lor.

1. Fiecare Parte se va asigura că informațiile cerute a fi incluse în registrul său sunt accesibile publicului, prelucrate și prezentate în registru, pe ani calendaristici. Raportarea anuală reprezintă anul calendaristic în care se raportează aceste informații. Pentru fiecare Parte, primul an de raportare reprezintă anul calendaristic de după intrarea în vigoare a prezentului Protocol pentru acea Parte. Raportarea cerută prin prevederile articolului 7 va fi anuală. Astfel, al doilea an de raportare poate fi al doilea an calendaristic de după primul an de raportare.

2. Fiecare Parte care nu reprezintă o organizație de integrare economică regională se va asigura că informațiile vor fi incluse în registrul său în 15 luni de la sfârșitul fiecărui an de raportare. Astfel, informațiile pentru primul an de raportare vor fi incluse în registrul său în 2 ani de la sfârșitul acelui an de raportare.

3. Fiecare Parte care reprezintă o organizație de integrare economică regională se va asigura că informațiile pentru un anume an de raportare vor fi incluse în registrul său la 6 luni după ce Părțile care nu reprezintă organizații de integrare economică regională sunt solicitate să raporteze.

Articolul 9

Colectarea datelor și păstrarea arhivelor

1. Fiecare Parte va solicita proprietarilor sau operatorilor obiectelor, subiect al cerințelor de raportare conform prevederilor articolului 7, să colecteze datele necesare pentru stabilirea, în conformitate cu paragraful 2 de mai jos și cu o frecvență corespunzătoare, a emisiilor și a transferurilor în afara amplasamentului, subiect al raportării conform articolului 7, și să păstreze pentru autoritățile competente arhivele de date din care au fost obținute informațiile raportate pentru o perioadă de 5 ani, începând de la sfârșitul anului de raportare considerat. De asemenea, în aceste arhive va fi consemnată metoda utilizată pentru colectarea datelor.

2. Fiecare Parte va solicita proprietarilor sau operatorilor obiectelor, subiect al raportării, conform articolului, să utilizeze cele mai bune informații avute la dispoziție, care pot include datele de monitorizare, factorii de emisie, ecuații de bilanț de masă, monitorizare indirectă sau alte calcule, aprecieri tehnice ori alte metode. Acolo unde este cazul, datele și operațiile vor fi efectuate în conformitate cu metodologiile aprobate internațional.

Articolul 10

Evaluarea calității

1. Fiecare Parte va solicita proprietarilor sau operatorilor obiectelor supuse raportării, conform prevederilor articolului 7 paragraful 1, să asigure calitatea informațiilor pe care le raportează.

2. Fiecare Parte se va asigura că datele conținute în registrul său fac obiectul evaluării calității de către autoritatea competentă și mai ales se verifică completitudinea, coerența și credibilitatea lor, ținându-se cont de toate liniile directe care ar putea fi stabilite la Reuniunea Părților.

Articolul 11

Accesul publicului la informație

1. Fiecare Parte va asigura accesul publicului la informațiile conținute în registrul său al emisiilor și transferului poluanților, fără a fi necesară declararea interesului, și, în conformitate cu prevederile prezentului Protocol, se va asigura mai ales că registrul

furnizează date prin acces electronic direct, prin intermediul rețelelor publice de telecomunicații.

2. În cazul în care informațiile conținute în registrul său nu sunt ușor accesibile publicului prin mijloace electronice directe, fiecare parte se va asigura că autoritatea sa competentă, la cererea publicului, va furniza acele informații, prin orice alte mijloace eficiente, cât mai curând posibil și nu mai târziu de o lună de la data la care a fost înregistrată solicitarea.

3. Subiect al paragrafului 4, fiecare Parte se va asigura ca accesul la informațiile conținute în registrul său să fie gratuit.

4. Fiecare Parte poate permite autorității competente să instituie un tarif pentru reproducerea și trimiterea prin intermediul poștei electronice a informațiilor specifice, la care se face referire în paragraful 2, dar un asemenea tarif nu trebuie să depășească o sumă rezonabilă.

5. În cazul în care informațiile conținute în registrul său nu sunt ușor accesibile publicului prin mijloace electronice directe, fiecare Parte va facilita accesul electronic la registrul său în locuri accesibile publicului, de exemplu în bibliotecile publice, birourile autorităților locale sau în alte locuri corespunzătoare.

Articolul 12

Confidențialitatea

1. Fiecare Parte poate împuternici autoritatea competentă să păstreze informațiile în registrul confidențial în cazul în care publicarea acelor informații ar influența nefavorabil:

(a) relațiile internaționale, siguranța națională sau securitatea publică;

(b) cursul justiției, dreptul unei persoane de a beneficia de o judecată dreaptă sau dreptul unei autorități publice de a conduce o anchetă de natură penală ori disciplinară;

(c) confidențialitatea informațiilor comerciale și industriale, în cazul în care aceasta este prevăzută de lege pentru a proteja un interes economic legitim;

(d) drepturile de proprietate intelectuală; sau

(e) confidențialitatea datelor personale și/sau a unor dosare aparținând unei persoane fizice, atunci când această persoană nu a consimțit la publicarea informațiilor, în cazul în care o astfel de confidențialitate este prevăzută de legislația națională.

Cele menționate mai sus privind confidențialitatea vor fi interpretate în mod restrictiv, luându-se în considerare că trebuie să servească interesului public prin divulgarea informațiilor solicitate și posibilitatea ca informația solicitată să fie legată de emisiile în mediu.

2. În cadrul paragrafului 1 (c), orice informație privind emisiile, care este importantă pentru protecția mediului, trebuie luată în considerare pentru publicarea informațiilor în conformitate cu legislația națională.

3. Atunci când informația nu este divulgată în conformitate cu paragraful 1, registrul va indica ce tip de informație nu a fost făcută publică, de exemplu furnizând date generice asupra produselor chimice, și pentru ce motiv aceasta nu a fost divulgată.

Articolul 13

Participarea publicului la elaborarea registrelor naționale

ale emisiilor și transferului poluanților

1. Fiecare Parte va asigura oportunități corespunzătoare pentru participarea publicului la elaborarea registrului său național al emisiilor și transferului poluanților, prin legislația sa națională.

2. Conform prevederilor paragrafului 1, fiecare Parte va asigura oportunități pentru accesul liber al publicului la informație prin măsurile propuse privind elaborarea registrului său național al emisiilor și transferului poluanților și prin primirea oricăror comentarii, informații, analize sau opinii considerate relevante în procesele de luare a deciziei, iar autoritățile relevante vor ține cont de rezultatul participării publicului.

3. Fiecare Parte va asigura ca, în momentul în care decizia de organizare sau de modificare semnificativă a registrului său a fost luată, informațiile privind decizia și considerațiile pe care se bazează să fie puse la dispoziția publicului în cel mai scurt timp.

Articolul 14

Accesul la justiție

1. Fiecare Parte, în cadrul legislației naționale, va asigura posibilitatea pentru orice persoană care consideră că solicitarea informației, conform prevederilor articolului 11 paragraful 2, a fost ignorată, în mod greșit refuzată, parțial sau în totalitate, ori care consideră că a primit un răspuns inadecvat sau că cererea sa nu a fost considerată conform prevederilor acestui paragraf, de a avea acces la o procedură de recurs în fața instanței de judecată sau a altui organism independent și imparțial prevăzut de lege.

2. Cerințele paragrafului 1 se aplică fără a prejudicia drepturile și obligațiile Părților în cadrul convențiilor existente aplicabile între ele, tratând subiectul prezentului articol.

Articolul 15

Întărirea capacităților

1. Fiecare Parte va promova înțelegerea de către public a registrului său al emisiilor și transferului poluanților și se va asigura că se oferă asistență și ghidare pentru accesarea registrului său, precum și în înțelegerea și utilizarea informațiilor conținute de acesta.

2. Fiecare Parte va trebui să asigure o întărire suficientă a capacității și să ofere sfaturi potrivite pentru a ajuta autoritățile și organismele responsabile să îndeplinească obligațiile conform prezentului Protocol.

Articolul 16

Cooperarea internațională

1. Părțile vor coopera și se vor sprijini reciproc, unde este cazul:

- (a) în acțiunile internaționale pentru sprijinirea obiectivelor prezentului Protocol;
- (b) pe baza acordurilor mutuale dintre părțile implicate, în implementarea sistemelor naționale pentru îndeplinirea prezentului Protocol;
- (c) în schimbul de informații conform prezentului Protocol, în ceea ce privește emisiile și transferurile din zonele de graniță; și
- (d) în schimbul de informații conform prezentului Protocol, în ceea ce privește transferurile între Părți.

2. Părțile vor încuraja cooperarea dintre ele și cooperarea cu alte organizații internaționale importante, dacă este cazul, pentru a promova:

- (a) conștientizarea de către public la nivel internațional;

- (b) transferul de tehnologie; și
- (c) oferirea de asistență tehnică Părților ce reprezintă țări în curs de dezvoltare și părților cu economie în tranziție în problemele ce privesc prezentul Protocol.

Articolul 17

Reuniunea Părților

1. O Reuniune a Părților este stabilită astfel. Prima întâlnire a Părților va fi convenită nu mai târziu de 2 ani de la data intrării în vigoare a prezentului Protocol. În plus, o Întâlnire ordinară a Părților va fi ținută succesiv cu sau în paralel cu Întâlnirea ordinară a Părților la Convenție, numai dacă Părțile la prezentul Protocol nu decid altfel. La Reuniunea lor, Părțile vor ține o sesiune extraordinară, dacă se decide astfel, în cadrul unei sesiuni obișnuite sau la solicitarea scrisă a uneia dintre Părți, cu condiția ca, într-un interval de 6 luni de la comunicarea solicitării tuturor Părților de către Secretarul Executiv al Comisiei Economice pentru Europa, solicitarea respectivă să fie aprobată de cel puțin o treime din numărul Părților.

2. Reuniunea Părților va examina în mod continuu implementarea și dezvoltarea prezentului Protocol, prin rapoarte elaborate de părți în mod regulat, și în acest scop:

- (a) vor revizui elaborarea registrelor emisiilor și transferului poluanților și vor promova consolidarea progresivă și convergența acestora;

- (b) vor stabili ghiduri pentru a facilita raportarea de către Părți, ținând cont de necesitatea de a evita dublarea eforturilor făcute în acest sens;

- (c) vor stabili un program de lucru;

- (d) vor lua în considerare și, acolo unde este cazul, vor adopta măsuri de întărire a cooperării internaționale în conformitate cu articolul 16;

- (e) vor stabili orice organisme subsidiare care se consideră a fi necesare;

- (f) vor lua în considerare și vor adopta propuneri de amendamente la prezentul Protocol și la anexele sale, care sunt considerate necesare pentru atingerea scopurilor prezentului Protocol, în conformitate cu prevederile articolului 20;

- (g) la prima reuniune vor considera și vor adopta prin consens reguli de procedură pentru întâlnirile lor și ale organismelor subsidiare, luând în considerare toate regulile de procedură adoptate la Reuniunea Părților la Convenție;

- (h) vor lua în considerare stabilirea regulilor financiare și a mecanismelor de asistență tehnică pe bază de consens pentru a facilita implementarea prezentului Protocol;

- (i) vor solicita, unde este cazul, serviciile organismelor internaționale relevante pentru îndeplinirea obiectivelor prezentului Protocol; și

- (j) vor lua în considerare orice acțiune auxiliară care poate fi solicitată pentru atingerea scopurilor prezentului Protocol, precum adoptarea liniilor de ghidare și recomandările care promovează implementarea acestuia.

3. La întâlnirea lor, Părțile vor facilita schimbul de informații cu privire la experiența câștigată în raportarea transferurilor, utilizând abordările poluanților specifici și ale deșeurilor specifice, și vor revizui această experiență, în vederea investigării posibilității de convergență dintre cele două abordări, ținând cont de interesul publicului în ceea ce privește informația, în conformitate cu articolul 1, și de eficacitatea totală a registrelor naționale ale emisiilor și transferului poluanților.

4. Națiunile Unite, agențiile sale specializate și Agenția Internațională pentru Energie Atomică, precum și orice alt stat sau organizație de integrare economică

regională împuternicită în baza prevederilor articolului 24 să semneze prezentul protocol, dar care nu este parte la acesta, și orice organizație interguvernamentală calificată în domeniile care privesc prezentul protocol vor fi împuternicite să participe ca observatori la ședințele de Întrunire a Părților. Admiterea și participarea observatorilor trebuie să fie în conformitate cu regulamentul intern, adoptat la Reuniunea Părților.

5. Orice organizație neguvernamentală, calificată în domeniile la care se referă prezentul Protocol, care l-a informat pe Secretarul Executiv al Comisiei Economice pentru Europa despre dorința sa de a fi reprezentată la o Reuniune a Părților, va fi împuternicită să participe ca observator, numai dacă cel puțin o treime din numărul Părților prezente la întâlnire nu ridică obiecții. Admiterea și participarea observatorilor trebuie să fie în conformitate cu regulamentul intern adoptat la Reuniunea Părților.

Articolul 18

Dreptul la vot

1. Exceptând prevederile paragrafului 2, fiecare parte la prezentul Protocol va avea dreptul la un vot.

2. Organizațiile de integrare economică regională, în problemele ce țin de competența lor, vor exercita dreptul la vot cu un număr de voturi egal cu numărul statelor lor membre care sunt părți la prezentul Protocol. Astfel de organizații nu își vor exercita dreptul de vot dacă statele lor membre și-l exercită pe al lor și viceversa.

Articolul 19

Anexe

Anexele la prezentul Protocol constituie parte integrantă a acestuia și, în cazul în care nu este prevăzut altfel, o referință la prezentul Protocol constituie în același timp și o referință la orice anexă.

Articolul 20

Amendamente

1. Orice Parte are dreptul să propună amendamente la prezentul Protocol.

2. Propunerile de amendamente la prezentul Protocol vor fi examinate la o sesiune de Reuniune a Părților.

3. Textul oricărui amendament propus la prezentul Protocol va fi înaintat în scris secretariatului, care îl va comunica, cu cel puțin 6 luni înainte de întâlnirea la care este propus pentru adoptare tuturor Părților, statelor și organizațiilor de integrare economică regională care au consimțit să fie implicate în prezentul Protocol și pentru care prezentul Protocol nu a intrat încă în vigoare, cât și Părților semnatare.

4. Părțile vor face orice efort pentru a ajunge la un acord, prin consens, privind orice amendament propus la prezentul Protocol. Dacă toate eforturile pentru obținerea consensului au fost epuizate și nu s-a ajuns la niciun acord, amendamentul va fi adoptat, în ultimă instanță, cu votul unei majorități de trei pătrimi din numărul Părților prezente și votante la Reuniune.

5. În sensul acestui articol, părțile prezente și votante înseamnă părțile prezente și care exprimă un vot afirmativ sau negativ.

6. Orice amendament la prezentul Protocol, adoptat în conformitate cu paragraful 4, va fi înaintat de secretariat Depozitarului, care îl va transmite tuturor Părților, statelor și organizațiilor de integrare economică regională care au consimțit să fie

implicate în prezentul Protocol și pentru care prezentul Protocol nu a intrat încă în vigoare, precum și Părților semnatare.

7. Un amendament, altul decât cel la o anexă, va intra în vigoare pentru Părțile care l-au ratificat, acceptat sau aprobat în cea de-a 90-a zi după primirea de către Depozitar a instrumentelor de ratificare, acceptare ori de aprobare de către cel puțin trei pătrimi din numărul acestor părți prezente în momentul adoptării amendamentului. După această dată, el va intra în vigoare pentru orice altă Parte în cea de-a 90-a zi după ce partea respectivă depune instrumentul său de ratificare, de acceptare sau de aprobare a amendamentului.

8. În cazul în care o Parte nu aprobă un amendament la o anexă, va notifica în scris Depozitarului în decurs de 12 luni de la data comunicării de către Depozitar. Depozitarul va comunica tuturor Părților, fără întârziere, orice astfel de notificare primită. O Parte are dreptul să retragă în orice moment o notificare de neacceptare, după ce amendamentul la o astfel de anexă va intra în vigoare pentru acea Parte.

9. La expirarea celor 12 luni de la data comunicării de către Depozitar, în concordanță cu prevederile paragrafului 6, un amendament la o anexă va intra în vigoare pentru acele Părți care nu au transmis o notificare la Depozitar conform prevederilor paragrafului 8, dacă cel puțin o treime din numărul Părților prezente în momentul adoptării amendamentului a înaintat o astfel de notificare.

10. Dacă un amendament la o anexă este legat direct de un amendament la prezentul Protocol, amendamentul la anexă nu va intra în vigoare înainte ca amendamentul la prezentul Protocol să intre în vigoare.

Articolul 21

Secretariatul

Secretarul Executiv al Comisiei Economice pentru Europa va îndeplini următoarele funcții de secretariat pentru prezentul Protocol:

- (a) pregătirea și convocarea sesiunilor de Reuniune a Părților;
- (b) transmiterea către Părți a rapoartelor și a altor informații primite în conformitate cu prevederile prezentului Protocol;
- (c) raportarea activităților de secretariat la Întrunirea Părților; și
- (d) alte funcții pe care Reuniunea Părților poate să le stabilească în funcție de resursele disponibile.

Articolul 22

Examinarea conformării

La prima lor sesiune, Reuniunea Părților va stabili, pe bază de consens, proceduri și aranjamente instituționale de cooperare cu caracter nejudiciar, neconflictual și consultativ pentru evaluarea și promovarea conformării cu prevederile prezentului Protocol și pentru examinarea cazurilor de neconformare. Odată stabilite aceste proceduri și aranjamente, la Reuniunea Părților se va stabili, printre altele, dacă va fi permisă comunicarea informațiilor din partea publicului în probleme legate de prezentul Protocol.

Articolul 23

Soluționarea diferendelor

1. Orice diferend apărut între două sau mai multe Părți în legătură cu interpretarea ori cu aplicarea prezentului Protocol va fi soluționat prin negocieri sau prin orice alt mijloc de soluționare a diferendelor, acceptabil Părților implicate în diferend.

2. În timpul semnării, ratificării, acceptării, aprobării sau aderării la prezentul Protocol ori în orice moment după aceea, o parte are dreptul să declare în scris Depozitarului că, pentru un diferend nerezolvat conform prevederilor paragrafului 1, acceptă ca obligatorii, în relația cu orice parte care acceptă aceleași condiții, unul sau ambele mijloace de soluționare:

(a) înaintarea diferendului către Curtea Internațională de Justiție;

(b) arbitrajul, în concordanță cu procedura prezentată în anexa nr. IV.

O organizație de integrare economică regională poate face o declarație analogă referitoare la arbitraj, în conformitate cu procedurile menționate la subparagraful (b).

3. Dacă părțile implicate în diferend au acceptat ambele mijloace de soluționare a diferendelor la care se referă paragraful 2, diferendul poate fi înaintat numai Curții Internaționale de Justiție, cu excepția cazului în care Părțile au convenit altfel.

Articolul 24

Semnarea

Prezentul Protocol va fi deschis pentru semnare la Kiev (Ucraina), de la data de 21 mai - 23 mai 2003, cu ocazia celei de-a cincea Conferințe Ministeriale "Mediu pentru Europa", și, după aceea, la sediul central al Organizației Națiunilor Unite din New York, pînă la data de 31 decembrie 2003, pentru toate statele cu statut de membru al Națiunilor Unite, precum și pentru organizațiile de integrare economică regională constituite din statele suverane membre ale Națiunilor Unite, cărora statele membre le-au transferat competența în probleme aflate sub incidența prezentului Protocol, inclusiv competența de a încheia tratate privind aceste probleme.

Articolul 25

Depozitarul

Secretarul General al Națiunilor Unite va acționa ca Depozitar al prezentului Protocol.

Articolul 26

Ratificarea, acceptarea, aprobarea și aderarea

1. Prezentul Protocol va face obiectul ratificării, acceptării sau aderării de către Statele semnatare și de către organizațiile de integrare economică regională, la care se referă articolul 24.

2. Prezentul Protocol va fi deschis spre aderare statelor și organizațiilor de integrare economică regională la care se referă articolul 24, începând cu data de 1 ianuarie 2004.

3. Orice organizație de integrare economică regională la care se referă articolul 24, care devine parte la prezentul Protocol, fără ca niciunul din Statele sale membre să fie Parte, va respecta toate obligațiile care decurg din prezentul Protocol. Dacă unul sau mai multe State membre al/ale unei astfel de organizații este/sunt Parte/părți la prezentul Protocol, organizația și Statele sale membre vor decide asupra responsabilităților lor pentru îndeplinirea obligațiilor ce decurg din prezentul Protocol. În astfel de cazuri, organizația și Statele membre nu sunt abilitate să își exercite simultan drepturile care le revin din prezentul Protocol.

4. În instrumentele lor de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, organizațiile de integrare economică regională la care se referă articolul 24 vor declara extinderea competenței lor cu privire la problemele la care se referă prezentul

Protocol. De asemenea, aceste organizații vor informa Depozitarul despre orice modificare a ariei lor de competență.

Articolul 27

Intrarea în vigoare

1. Prezentul Protocol va intra în vigoare în cea de-a 90-a zi de la data depunerii celui de-al 16-lea instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare.

2. În sensul prevederilor paragrafului 1, orice instrument depus de o organizație de integrare economică regională nu va fi considerat ca suplimentar pe lângă cele depuse de Statele membre ale unei astfel de organizații.

3. Pentru fiecare stat ori organizație de integrare economică regională care ratifică, acceptă sau aprobă prezentul Protocol ori care aderă la acesta după depunerea celui de-al 16-lea instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, prezentul Protocol va intra în vigoare în cea de-a 90-a zi de la data depunerii de către statul ori organizația respectiv/respectivă a instrumentului său de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare.

Articolul 28

Restricții

Nicio rezervă nu poate fi făcută la prezentul Protocol.

Articolul 29

Retragerea

În orice moment, după împlinirea a 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentului Protocol pentru o parte, acea parte se poate retrage din acesta printr-o notificare scrisă către Depozitar. Orice astfel de retragere își va face efectul în cea de-a 90-a zi de la data primirii notificării de către Depozitar.

Articolul 30

Texte autentice

Originalul prezentului Protocol, ale cărui texte în limbile engleză, franceză și rusă sunt autentice în aceeași măsură, va fi depozitat la Secretarul General al Națiunilor Unite.

Drept care subsemnații, având depline puteri, au semnat prezentul Protocol.

Întocmit la Kiev (Ucraina) la 21 mai 2003.

ANEXE

ANEXA nr. I

ACTIVITĂȚI

Nr. crt.	Activitatea	Limita de capacitate (coloana 1)	Numărul-limită de angajați (coloana 2)
----------	-------------	-------------------------------------	---

Nr. crt.	Activitatea	Limita de capacitate (coloana 1)	Numărul-limită de angajați (coloana 2)
1. Sectorul energetic			
(a)	Rafinării de țiței și gaze	*	10 angajați
(b)	Instalații de gazeificare și lichefiere	*	
(c)	Centrale termice și alte instalații de ardere	Cu o putere termică nominală de 50 MW	
(d)	Cuptoare de coals	*	
(e)	Mori cu bile pentru cărbune	Cu o capacitate de 1 t/oră	
(f)	Instalații pentru fabricarea produselor pe bază de cărbune și a combustibililor solizi mai puțini poluanți	*	
2. Producția și prelucrarea metalelor			
(a)	Instalații de prăjire sau de sinterizare a minereului metalic (inclusiv a minereului cu conținut de sulf)	*	10 angajați
(b)	Instalații pentru producerea fontei ori a oțelului (topire primară sau secundară) inclusiv instalații pentru turnarea continuă	Cu o capacitate de 2,5 t/oră	
(c)	Instalații pentru prelucrarea metalelor feroase:		
	(i) Laminoare la cald	Cu o capacitate de 20 t oțel brut/oră	
	(ii) Forje cu ciocane	Cu o energie de 50 kJ/ciocan care utilizează o putere calorică ce depășește 20 MW	
	(iii) Aplicarea de straturi protectoare de metal topit	Cu o capacitate de tratare de 2 t oțel brut/oră	
(d)	Topitorii pentru metale feroase	Cu o capacitate de producție de 20 t/zi	10 angajați
(e)	Instalații pentru:		
	(i) producerea de metale neferoase brute din minereuri, concentrate sau materii prime secundare, prin procese metalurgice, chimice ori electrolitice	*	
	(ii) Topirea metalelor neferoase, inclusiv a aliajelor și a produselor recuperate (rafinare, turnare etc.)	Cu o capacitate de topire de 4 t/zi pentru plumb și cadmiu sau 20 t/zi pentru toate celelalte metale	
(f)	Instalații pentru tratarea suprafețelor metalice și din materiale plastice prin folosirea procedeelor electrolitice sau chimice	La care volumul cuvelor de tratare este egal cu 30 mc	
3. Industria de mineralelor			
(a)	Exploatare minieră subterană și activități legate de aceasta	*	10 angajați
(b)	Exploatare minieră de suprafață	Cu o suprafață a zonei de execuție de lucrări miniere egală cu 25 ha	
(c)	Instalații de producere a:		

Nr. crt.	Activitatea	Limita de capacitate (coloana 1)	Numărul-limită de angajați (coloana 2)
	(i) clincherului de ciment în cuptoare rotative	Cu o capacitate de producție de 500 t/zi	
	(ii) varului în cuptoare rotative	Cu o capacitate de producție care depășește 50 t/zi	
	(iii) clincherului de ciment sau a varului în alte tipuri de cuptoare	Cu o capacitate de producție de 50 t/zi	
(d)	Instalații pentru producerea azbestului și fabricarea produselor pe bază de azbest	*	
(e)	Instalații pentru fabricarea sticlei, inclusiv a fibrelor de sticlă	Cu o capacitate de topire de 20 t/zi	
(f)	Instalații pentru topirea substanțelor minerale, inclusiv pentru producerea fibrelor minerale	Cu o capacitate de topire de 20 t/zi	
(g)	Instalații pentru fabricarea produselor ceramice prin ardere, în special a țiglelor, a cărămidilor, a cărămidilor refractare, a dalelor de pavaj, a plăcilor de gresie sau de faianță	Cu o capacitate de producție de 75 t/zi sau cu o capacitate a cuptorului de 4 mc și cu o densitate stabilită pentru fiecare cuptor de 300 kg/mc	
4.	Industria chimică		
(a)	Instalații chimice pentru producția la scară industrială a substanțelor chimice organice de bază, cum ar fi: (i) hidrocarburi simple (lineare sau ciclice, saturate ori nesaturate, alifactice sau aromatice); (ii) hidrocarburi cu conținut de oxigen, precum alcooli, aldehide, cetone, acizi carboxilici, esteri, acetati, eteri, peroxizi, rășini epoxidice; (iii) hidrocarburi cu conținut de sulf; (iv) hidrocarburi cu conținut de azot, precum: amine, amide, compuși azotoși, azotați sau azotiți, nitrili, cianați și izocianați; (v) hidrocarburi cu conținut de fosfor; (vi) hidrocarburi halogenate; (vii) compuși organometalici; (viii) materiale plastice de bază (polimeri, fibre sintetice și fibre pe bază de celuloză); (ix) cauciucuri sintetice; (x) vopsele și pigmenți; (xi) agenți activi de suprafață și agenți tensioactivi	*	10 angajați

Nr. crt.	Activitatea	Limita de capacitate (coloana 1)	Numărul-limită de angajați (coloana 2)
(c)	Instalații industriale pentru conservarea lemnului și a produselor lemnoase cu substanțe chimice	Cu o capacitate de producție de 50 mc/zi	
7. Creșterea intensivă a șeptelului și acvacultură			
(a)	Instalații pentru creșterea intensivă a păsărilor sau a porcilor	(i) Cu 40.000 de locuri pentru păsări (ii) Cu 2.000 de locuri pentru producția de porci(cu o greutate ce depășește 30 kg) (iii) Cu 750 de locuri pentru scroafe	10 angajați
(b)	Acvacultura intensivă	1.000 t de pește și crustacee pe an	10 angajați
8. Produse de origine animală și vegetală din sectorul alimentară și al băuturilor			
(a)	Abatoare	Cu o capacitate de procesare a carcaselor de 50 t/zi	10 angajați
(b)	Tratarea și procesarea în vederea obținerii produselor alimentare și a băuturilor din: (i) materii prime de origine animală (altele decât laptele) (ii) materii prime de origine vegetală	Cu o capacitate de producție de 75 t de produse finite/zi Cu o capacitate de producție de 300 t produse finite/zi (valoare medie trimestrială)	
(c)	Tratarea și procesarea laptelui	Cu o capacitate de primire de 200 t lapte/zi (valoare medie anuală)	
9. Alte activități			
(a)	Instalații pentru pretratarea(operațiuni, precum spălare, albire, mercerizare) sau vopsirea fibrelor ori textilelor	Cu o capacitate de tratare de 10 t/zi	10 angajați
(b)	Instalații pentru tăbăcirea blănurilor și a pieilor	Cu o capacitate de tratare de 12 t de produse finite pe zi	
(c)	Instalații pentru tratarea suprafeței materialelor, obiectelor sau produselor utilizând solvenți organici, în special pentru gresare, impermeabilizare, apretare, glazurare, vopsire, curățare ori impregnare	Cu o capacitate de consum de 150 kg/oră sau 200 t/an	
(d)	Instalații pentru producerea de cărbune (cărbune sărac în gaze) sau de electrografit prin incinerare ori grafitizare	*	
(e)	Instalații pentru construcția, vopsirea sau decaparea navelor	Cu o capacitate a navelor de 100 m lungime	

Note explicative:

Coloana 1 conține valorile de prag la care se face referire în articolul 7 paragraful (a).

Un asterisc (*) indică faptul că nu se aplică nicio valoare-prag de capacitate (toate instalațiile fac obiectul raportării).

Coloana 2 conține numărul-limită de angajați la care se face referire în articolul 7 paragraful 1 (b).

10 angajați reprezintă echivalentul a 10 angajați cu normă întreagă.

ANEXA nr. II

POLUANȚI

Nr. crt.	Numărul CAS	Poluantul	Prag pentru emisiile (coloana 1)			Limita pentru transferurile de poluanți în afara amplasamentului (coloana 2)	Limita pentru producere, prelucrare sau utilizare (coloana 3)
			în aer (coloana 1a)	în apă (coloana 1b)	în sol (coloana 1c)		
			kg/an	kg/an	kg/an	kg/an	kg/an
1	74-82-8	Metan (CH ₄)	100 000	-	-	-	*
2	630-08-0	Monoxid de carbon (CO)	500 000	-	-	-	*
3	124-38-9	Dioxid de carbon (CO ₂)	100 milioane	-	-	-	*
4		Hidrofluoro - carburi (HFC-uri)	100	-	-	-	*
5	10024-97-2	Protoxid de azot (N ₂ O)	10 000	-	-	-	*
6	7664-41-7	Amoniac (NH ₃)	10 000	-	-	-	10 000
7		Compuși organici volatili nemetanici (NMVOC)	100 000	-	-	-	*
8		Oxizi de azot (NO _x /NO ₂)	100 000	-	-	-	*
9		Perfluorocarburi (PFC-uri)	100	-	-	-	*
10	2551-62-4	Hexafluorura de sulf (SF ₆)	50	-	-	-	*
11		Oxizi de sulf (SO _x /SO ₂)	150 000	-	-	-	*
12		Azot total	-	50 000	50 000	10 000	10 000
13		Fosfor total	-	5 000	5 000	10 000	10 000
14		Hidroclo-rofluoro- carburi (HCFC-uri)	1	-	-	100	10 000
15		Cloro-fluoro - carburi (CFC-uri)	1	-	-	100	10 000
16		Haloni	1	-	-	100	10 000
17	7440-38-2	Arsen și compuși (exprimați în As)	20	5	5	50	50
18	7440-43-9	Cadmium și compuși (exprimați în Cd)	10	5	5	5	5
19	7440-47-3	Crom și compuși (exprimați în Cr)	100	50	50	200	10 000
20	7440-50-8	Cupru și compuși (exprimați în Cu)	100	50	50	500	10 000
21	7439-97-6	Mercur și compuși (exprimați în Hg)	10	1	1	5	5
22	7440-02-0	Nichel și compuși (exprimați în Ni)	50	20	20	500	10 000
23	7439-92-1	Plumb și compuși (exprimați în Pb)	200	20	20	50	50
24	7440-66-6	Zinc și compuși (exprimați în Zn)	200	100	100	1 000	10 000
25	15972-60-8	Alaclor	-	1	1	5	10 000
26	309-00-2	Aldrin	1	1	1	1	1
27	1912-24-9	Atrazină	-	1	1	5	10 000
28	57-74-9	Chlordan	1	1	1	1	1
29	143-50-0	Chlordecon	1	1	1	1	1
30	470-90-6	Clorfenvinfos	-	1	1	5	10 000
31	85535-84-8	Cloro-alcani, C ₁₂ -C ₁₄	-	1	1	10	10 000

Nr. crt.	Numărul CAS	Poluantul	Prag pentru emisiile (coloana 1)			Limita pentru transferurile de poluanți în afara amplasamentului (coloana 2)	Limita pentru producere, prelucrare sau utilizare (coloana 3)
			în aer (coloana 1a)	în apă (coloana 1b)	în sol (coloana 1c)		
			kg/an	kg/an	kg/an	kg/an	kg/an
32	2921-88-2	Clorpirifos	-	1	1	5	10 000
33	50-29-3	DDT	1	1	1	1	1
34	107-06-2	1,2 - Dicloretan (EDC)	1 000	10	10	100	10 000
35	75-09-2	Diclorometan (DCM)	1 000	10	10	100	10 000
36	60-57-1	Dieldrin	1	1	1	1	1
37	330-54-1	Diuron	-	1	1	5	10 000
38	115-29-7	Endosulfan	-	1	1	5	10 000
39	72-20-8	Endrin	1	1	1	1	1
40		Compuși organici halogenați (AOX)	-	1 000	1 000	1 000	10 000
41	76-44-8	Heptaclor	1	1	1	1	1
42	118-74-1	Hexaclorbenzen (HCB)	10	1	1	1	5
43	87-68-3	Hexaclorbutadienă (HCBd)	-	1	1	5	10 000
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6 – hexaclorciclo – hexan (HCH)	10	1	1	1	10
45	58-89-9	Lindan	1	1	1	1	1
46	2385-85-5	Mirex	1	1	1	1	1
47		PCDD +PCDF (dioxine +furani) (precum Teq)	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001
48	608-93-5	Pentaclorbenzen	1	1	1	5	50
49	87-86-5	Pentaclorfenol (PCP)	10	1	1	5	10 000
50	1336-36-3	Bifenili policlorurați (PCB-uri)	0.1	0.1	0.1	1	50
51	122-34-9	Simazine	-	1	1	5	10 000
52	127-18-4	Tetracloretilenă (PER)	2 000	-	-	1 000	10 000
53	56-23-5	Tetraclorometan (TCM)	100	-	-	1 000	10 000
54	12002-48-1	Triclorbenzen (TCBs)	10	-	-	1 000	10 000
55	71-55-6	1,1,1 – triclorretan	100	-	-	1 000	10 000
56	79-34-5	1,1,2,2 – tetraclorretan	50	-	-	1 000	10 000
57	79-01-6	Triclorretilenă	2 000	-	-	1 000	10 000
58	67-66-3	Triclorometan	500	-	-	1 000	10 000
59	8001-35-2	Toxafen	1	1	1	1	1
60	75-01-4	Clorură de vinil	1 000	10	10	100	10 000
61	120-12-7	Antracen	50	1	1	50	50
62	71-43-2	Benzen	1 000	200 (precum BTEX) ¹	200 (precum BTEX) ¹	200 (precum BTEX) ¹	10 000
63		Difenileteri bromurați (PBDE)	-	1	1	5	10 000
64		Nonil-fenoli etoxilați (NP/NP-uri) și substanțe de aceeași categorie	-	1	1	5	10 000
65	100-41-4	Etilbenzen	-	200 (precum BTEX) ¹	200 (precum BTEX) ¹	2 000 (precum BTEX) ¹	10 000
66	75-21-8	Oxid de etilenă	1 000	10	10	100	10 000
67	34123-59-6	Isoproturon	-	1	1	5	10 000
68	91-20-3	Naftalină	100	10	10	100	10 000
69		Compuși organici ai staniului (exprimați în Sn total)	-	50	50	50	10 000
70	117-81-7	Di - (2-etilhexil) ftalat (DEHP)	10	1	1	100	10 000
71	108-95-2	Fenoli (exprimați în C total)	-	20	20	200	10 000
72		Hidrocarburi aromatice	50	5	5	50	50

Nr. crt.	Numărul CAS	Poluantul	Prag pentru emisiile (coloana 1)			Limita pentru transferurile de poluanți în afara amplasamentului (coloana 2)	Limita pentru producere, prelucrare sau utilizare (coloana 3)
			în aer (coloana 1a) kg/an	în apă (coloana 1b) kg/an	în sol (coloana 1c) kg/an		
		poli ciclice (PAH-uri) ^{b/}				kg/an	kg/an
73	108-88-3	Toluen	-	200 (precum BTEX) ^{a/}	200 (precum BTEX) ^{a/}	2 000 (precum BTEX) ^{a/}	10 000
74		Trifetil staniu și compuși săi	-	1	1	5	10 000
75		Trifenil staniu și compuși săi	-	1	1	5	10 000
76		Carbon organic total (TOC/COT) (exprimat în C total sau COD/3)	-	50 000	-	-	**
77	1582-09-8	Trifluralin	-	1	1	5	10 000
78	1330-20-7	Xileni	-	200 (precum BTEX) ^{a/}	200 (precum BTEX) ^{a/}	2 000 (precum BTEX) ^{a/}	10 000
79		Cloruri (exprimate în Cl total)	-	2 milioane	2 milioane	2 milioane	10 000 ^{a/}
80		Clor și compuși anorganici ai clorului (ca HCl)	10 000	-	-	-	10 000
81	1332-21-4	Azbest	1	1	1	10	10 000
82		Cianuri (ca CN total)	-	50	50	500	10 000
83		Fluoruri (ca F total)	-	2 000	2 000	10 000	10 000 ^{a/}
84		Fluor și compuși anorganici (ca HF)	5 000	-	-	-	10 000
85	74-90-8	Acid Cianhidric (HCN)	200	-	-	-	10 000
86		Pulberi în suspensie (PM ₁₀)	50 000	-	-	-	*

*a/ Poluanții simpli se vor raporta dacă este depășită limita pentru BTEX (suma parametrilor benzen, toluen, etilbenzen, xilen).

*b/ Hidrocarburile policiclice aromatice (PAH-uri) se vor măsura ca benzo(a)piren (50-32-8), benzo(b)fluoranten (205-99-2), benzo(k)fluoranten (217-08-9), indeno(1,2,3 - cd)piren (193-39-5) (derivate din Protocolul privind poluanții organici persistenți la Convenția asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi).

*c/ Precum compuși anorganici.

Note explicative:

Numărul CAS al poluanților reprezintă identificarea exactă în Chemical Abstracts Service.

Coloana 1 indică valorile de prag la care se face referire în articolul 7 paragraful 1 (a)(i) și în (iv). Dacă valoarea de prag indicată într-o subcoloană dată (aer, apă sau sol) este depășită, părțile care au optat pentru un sistem de raportare în conformitate cu articolul 7 paragraful 1 (a) sunt obligate să raporteze pentru obiectul considerat emisiile sau, dacă este vorba de poluanții prezenți în apele uzate destinate epurării, transferurile în factorul de mediu corespunzător la care se face referire în acea subcoloană.

Coloana 2 indică valorile de prag la care se face referire în articolul 7 paragraful 1 (a)(ii). Dacă valoarea de prag indicată în această coloană este depășită pentru un poluant dat, părțile care au optat pentru un sistem de raportare conform articolului 7

paragraful 1 (a)(ii) sunt obligate să raporteze transferul în afara amplasamentului acestui poluant.

Coloana 3 indică valorile de prag la care se face referire în articolul 7 paragraf (b). Dacă valoarea de prag din această coloană este depășită pentru un poluant părțile care au optat pentru un sistem de raportare conform articolului 7 paragraf (b) sunt obligate să raporteze emisiile și transferurile în afara amplasamentului acelui poluant.

O cratimă (-) indică faptul că parametrul în discuție nu motivează cerința de raportări.

Un asterisc (*) indică faptul că pentru acest poluant trebuie folosită valoarea prag a emisiei din coloana 1 (a).

Un asterisc dublu (**) indică faptul că pentru acel poluant trebuie folosită valoarea prag a emisiei din coloana 1 (b).

ANEXA nr. III

PARTEA A

Operații de eliminare ("D")

- Depozitarea pe/sau în sol (de exemplu, depozit de deșeuri)
- Tratarea solului (de exemplu, biodegradarea deșeurilor lichide sau a nămolului rezidual pe sol)
- Injecția subterană de adâncime (de exemplu, injectarea deșeurilor pompabile foraje, domuri saline sau halde de depozitare care apar în mod natural)
- Suprafețe îndiguite (de exemplu, deversarea deșeurilor lichide ori a nămolului rezidual în batal, iaz sau lagună)
- Depozite de deșeuri special construite (de exemplu, plasarea deșeurilor în celule separate așezate liniar, care sunt acoperite și izolate între ele și față de mediu)
- Evacuarea într-un mediu acvatic în afara imersiei în mare
- Imersia în mări sau oceane, inclusiv îngroparea în subsolul marin
- Tratarea biologică nespecificată în altă parte a acestei anexe, rezultat a compușilor sau amestecurilor care sunt eliminate după unul dintre procedeele enumerate din prezenta parte
- Tratarea biologică nespecificată în altă parte a acestei anexe, rezultat a compușilor sau amestecurilor care sunt eliminate după unul dintre procedeele enumerate din prezenta parte (de exemplu, evaporarea, uscarea, calcinarea, neutralizarea, precipitarea)
- Incinerarea pe sol
- Incinerarea pe mare
- Depozitarea permanentă (de exemplu, plasarea unor containere într-o mină)
- Amestecarea prealabilă uneia dintre operațiile specificate în această parte
- Recondiționare prealabilă uneia dintre operațiile specificate în această parte
- Depozitarea prealabilă uneia dintre operațiile specificate în această parte.

PARTEA B

Operații de recuperare ("R")

- Utilizarea drept combustibil (altfel decât incinerarea directă) sau alte mijloace de producere a energiei
- Recuperarea sau regenerarea solvenților
- Reciclarea sau recuperarea substanțelor organice care nu sunt utilizate drept solvenți
- Reciclarea sau recuperarea metalelor și a compușilor metalici
- Reciclarea sau recuperarea altor materii anorganice
- Regenerarea acizilor sau a bazelor
- Recuperarea produșilor folosiți la captarea poluanților
- Recuperarea produșilor proveniți din cataliză
- Regenerarea sau alte refolosiri ale uleiurilor uzate
- Răspândirea pe sol în beneficiul agriculturii sau ecologiei
- Utilizarea materialelor reziduale obținute prin orice operații de recuperare specificate mai sus în această parte
- Schimburi de deșeuri în vederea supunerii lor la una dintre operațiile menționate în această parte
- Depozitarea de materiale în vederea supunerii la una dintre operațiile menționate în această parte.

ANEXA nr. IV

ARBITRAREA

1. În cazul unui diferend supus arbitrajului conform articolului 23 paragraful 2 din prezentul Protocol, una sau mai multe părți notifică celeilalte sau celorlalte Părți despre diferend, pe cale diplomatică, precum și Secretariatului obiectul diferendului și precizează mai ales articolele prezentului protocol ale căror interpretări sau aplicări sunt în cauză. Secretariatul trimite informațiile primite tuturor părților la Protocol.

2. Tribunalul arbitral se compune din 3 membri. Atât partea sau părțile reclamantă/reclamante, cât și cealaltă sau celelalte parte/părți a/ale diferendului numește/numesc câte un arbitru și cei doi arbitri astfel numiți vor desemna de comun acord pe cel de-al treilea arbitru, cel care prezidează tribunalul arbitral. Acesta din urmă nu provine din niciuna dintre părțile diferendului, nu își are locul de rezidență obișnuit pe teritoriul uneia dintre aceste părți, nu este angajat de niciuna dintre ele și nu a tratat acest subiect în exercitarea altei funcții.

3. Dacă președintele tribunalului arbitral nu a fost desemnat în cele două luni care urmează numirii celui de-al doilea arbitru, Secretarul Executiv al Comisiei Economice pentru Europa, acționând la cererea uneia sau celeilalte părți a diferendului, va desemna președintele cu o întârziere de două luni.

4. Dacă una dintre părțile la diferend nu a numit un arbitru într-un interval de două luni după notificarea menționată la paragraful 1, cealaltă parte poate să îl informeze pe secretarul executiv al Comisiei Economice pentru Europa și acesta îl va desemna pe președintele tribunalului arbitral într-un interval de alte două luni. În momentul desemnării, președintele tribunalului arbitral va cere părții care nu și-a numit arbitrul să o facă în aceste două luni. Dacă aceasta nu a reușit să desemneze arbitrul în acest

interval, președintele îl va informa pe secretarul executiv al Comisiei Economice pentru Europa și acesta va desemna arbitrul într-un nou interval de două luni.

5. Tribunalul arbitral va lua decizia conform dreptului internațional și prevederilor prezentului protocol.

6. Odată constituit conform prevederilor descrise în prezenta anexă, tribunalul arbitral își stabilește propriul regulament interior.

7. Deciziile tribunalului arbitral, în materie de procedură și probleme de fond, sunt luate de majoritatea membrilor săi.

8. Tribunalul poate să ia toate măsurile necesare pentru stabilirea faptelor.

9. Părțile diferendului facilitează sarcina tribunalului arbitral și, mai ales, prin utilizarea tuturor mijloacelor aflate la dispoziția lor, vor:

a) furniza toate documentele, facilitățile și informațiile;

b) permite, unde este necesar, convocarea martorilor sau a experților și consemnarea mărturiilor acestora.

10. Părțile și arbitrii protejează caracterul confidențial al tuturor informațiilor pe care le primesc în secret în timpul dezbaterilor tribunalului arbitral.

11. Tribunalul arbitral poate, la cererea uneia dintre părți, să recomande măsuri interimare de protecție.

12. Dacă una dintre părțile la diferend nu apare în fața tribunalului arbitral sau nu își prezintă argumentele, cealaltă parte poate să ceară tribunalului continuarea dezbaterilor și formularea deciziei finale. Absența unei părți sau neprezentarea argumentelor nu constituie o piedică în desfășurarea dezbaterilor. Înainte de luarea deciziei finale, tribunalul arbitral trebuie să stabilească dacă cererea este bine fondată în fapt și în drept.

13. Tribunalul arbitral poate să asculte și să stabilească cererile reconvenționale direct legate de obiectul diferendului.

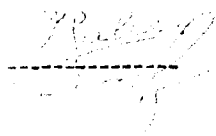
14. În afară de cazul în care tribunalul arbitral decide altfel din cauza circumstanțelor particulare ale problemei, sarcina tribunalului, inclusiv remunerarea membrilor săi, vor fi preluate în părți egale de părțile prezente la diferend. Tribunalul păstrează o înregistrare a tuturor cheltuielilor pe care le-a făcut, din care furnizează un raport final părților.

15. Orice parte la prezentul protocol, care are un interes de natură juridică în problema ce face obiectul diferendului și care poate fi afectată de o decizie în această situație, poate interveni în dezbateri cu consimțământul tribunalului.

16. Tribunalul arbitral își va pronunța sentința în următoarele 5 luni de la data la care ea s-a stabilit, în afară de cazul în care se estimează a fi necesară prelungirea termenului-limită cu o perioadă care nu poate să depășească 5 luni.

17. Sentința tribunalului arbitral este însoțită de o expunere de motive. Ea este definitivă și prezintă un caracter obligatoriu pentru toate părțile la diferend. Sentința este transmisă de tribunalul arbitral părților la diferend și secretariatului. Secretariatul va transmite informațiile primite tuturor părților la prezentul protocol.

18. Orice diferend care poate surveni între părți privind interpretarea sau executarea sentinței poate fi supus de fiecare parte tribunalului arbitral care a pronunțat-o sau, dacă acesta din urmă nu poate fi sesizat, unui alt tribunal constituit în acest scop, în același mod ca primul.



Prin prezenta confirm că textul alăturat este o traducere oficială de pe Protocolul privind registrele emisiilor și transferului poluanților la Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998 (Kiev, 21 mai 2003), copia certificată căruia este depozitată la Arhiva Tratatelor a Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene.



EMILIAN BUCENICI,
Director al Direcției Generale Drept
Internațional a Ministerului Afacerilor
Externe și Integrării Europene al
Republicii Moldova

Expunerea de motive

privind oportunitatea aprobării proiectului de lege pentru ratificarea Protocolului privind registrele emisiilor și transferului poluanților la Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, semnat la 21 mai 2003

Întru executarea prevederilor Legii nr. 595-XIV din 24.09.1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și Hotărîrii Guvernului nr. 120 din 12.02.2001 despre aprobarea Regulamentului privind mecanismul de încheiere a tratatelor internaționale, în prezenta expunere de motive sunt incorporate argumentările necesității și posibilității de încheiere a tratatului.

1. Informații generale asupra proiectului tratatului nou / instrumentului internațional multilateral în vigoare, la care Republica Moldova intenționează să devină parte:

Protocolul privind registrele emisiilor și transferului poluanților la Convenția de la Aarhus privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului este primul tratat internațional multilateral cu efect juridic obligatoriu în domeniul registrelor emisiilor și transferului poluanților.

Obiectivul Protocolului: Conform art. 1 al Protocolului, obiectivul Protocolului constă în promovarea accesului publicului la informație prin stabilirea de registre coerente, integrate ale emisiilor și transferului poluanților (RETP) la scară națională, în conformitate cu prevederile acestui Protocol, care pot facilita participarea publicului la luarea deciziei de mediu, precum și în contribuirea la prevenirea și reducerea poluării mediului.

Protocolul menționat include preambulul, 30 articole, și anume:

- Articolele 1 și 2 stabilesc obiectivul Protocolului și definițiile principale.
- Articolul 3 stabilește prevederile generale ale Protocolului.
- Articolele 4, 5 și 6 stabilesc prevederile privind principalele elemente ale sistemului registrului emisiilor și transferului poluanților, structura și scopul registrului.
- Articolele 7 și 8 stabilesc cerințele și ciclul de raportare.
- Articolele 9 și 10 stabilesc prevederile privind colectarea datelor, păstrarea acestora și evaluarea calității informațiilor raportate.
- Articolele 11, 12, 13 și 14 stabilesc prevederile privind accesul publicului la informație și la elaborarea registrelor PRTR, confidențialitatea și accesul la justiție.
- Articolele 15 și 16 stabilesc cerințele privind întărirea capacității și cooperarea internațională.
- Articolele 17 – 23 stabilesc prevederile privind Reuniunea Părților, dreptul de vot, anexe, amendamente, Secretariatul Protocolului, examinarea conformării și soluționarea diferendelor.
- Articolele 24 - 27 stabilesc prevederile care se referă la semnarea, ratificarea, acceptarea, aprobarea, aderarea, intrarea în vigoare și depozitarul Protocolului.
- Articolele 28 – 30 stabilesc prevederile privind restricțiile, retragerea și textele autentice.

Protocolul RETP este completat, de asemenea cu 4 anexe.

2. Descrierea aspectului politic:

Convenția de la Aarhus privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului a Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite a fost adoptată la 25 iunie 1998 în orașul danez Aarhus, la cea de-a IV-a Conferință miniștrilor „Un Mediu pentru Europa”. Republica Moldova a fost prima țară care a ratificat Convenția de la Aarhus, prin Hotărîrea Parlamentului nr. 346-XIV din 7.04.1999.

Este necesar de menționat, că fiind Parte la această Convenție, Republica Moldova, prin prevederile articolelor 5 și 10, este obligată să asigure stabilirea registrelor emisiilor și transferului poluanților.

Ratificarea și implementarea Protocolului va contribui la realizarea, în mod coordonat, a prevederilor altor tratate de mediu care reglementează stabilirea și ținerea cadastrelor / registrelor emisiilor și poluanților, la care Republica Moldova este Parte, și la asigurarea accesului publicului la informația de mediu și participarea acestuia la luarea deciziei de mediu, ceea ce se încadrează în prevederile proiectului Acordului de Asociere a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană.

Adoptarea și semnarea Protocolului: Protocolul privind registrele emisiilor și transferului poluanților la Convenția de la Aarhus a fost adoptat 21 mai 2003 la Kiev (Ucraina) la ședința extraordinară a Părților Convenției de la Aarhus, care a avut loc în cadrul Conferinței a 5-a a miniștrilor „Un Mediu pentru Europa”, și semnat de către 36 țări, printre care a fost și Republica Moldova.

Prin semnarea Protocolului Republica Moldova și-a exprimat intenția de a ratifica ulterior acest Protocol.

La momentul de față Protocolul este semnat de către 38 țări și ratificat de către 30 țări, printre care și unele țări cu economie în tranziție (Croatia, Albania, Macedonia și Serbia).

3. Descrierea aspectului normativ:

Titlul proiectului de act normativ:

Hotărârea Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Protocolului privind registrele emisiilor și transferului poluanților la Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, semnat la 21 mai 2003.

Descrierea proiectului de act normativ:

Proiectul de lege este elaborat întru executarea Planului de Acțiuni al Guvernului pentru anii 2012-2015, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 289 din 07.05.2012, și Planului național de acțiuni pentru implementarea în Republica Moldova a Convenției privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului (2011-2015), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 471 din 28.06.2011 și publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 107-109 din 01.07.2011.

Proiectul de lege este constituit din 4 articole standarde pentru tratate internaționale multilaterale.

Respectarea transparenței în procesul decizional:

În procesul de elaborare a prezentului proiect de lege au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale, prevăzute de Legea nr. 239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional. Proiectul de lege, împreună cu textul Protocolului în limba de stat, sunt disponibile publicului pe pagina web a Ministerului Mediului, la adresa: www.mediul.gov.md.

Examinarea, avizarea și expertizarea proiectului de act normativ:

Proiectul Hotărârii Guvernului a fost examinat și avizat pozitiv de către ministerele, alte autorități administrative centrale și instituțiile interesate, printre care sînt: Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Biroul Național de Statistică, Academia de Științe a Moldovei, Comitetul Executiv al Găgăuziei, Congresul Autorităților Locale din Moldova, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova. De asemenea, proiectul Hotărârii Guvernului a fost supus:

- *expertizei anticorupție*, în urma căreia Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, prin avizul nr. 17/1241 din 30.03.2012, a comunicat, că proiectul respectiv este supus unei proceduri speciale de inițiere, elaborare, adoptare, intrare în vigoare sau denunțare conform Legii privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova nr. 595-XIV din 24 septembrie 1999;

- *expertizei juridice*, în urma căreia Ministerul Justiției, prin avizul nr. 03/3195 din 19.04.2012, a comunicat despre lipsa obiecțiilor și propunerilor de ordin juridic.

Compatibilitatea tratatului în discuție cu alte instrumente internaționale, deja intrate în vigoare pentru Republica Moldova:

- Convenția de la Aarhus privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, adoptată la Aarhus la 25 iunie 1998 și ratificată de către Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 346-XIV din 7.04.1999 pentru ratificarea Convenției privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 039 din 22.04.1999.

Actele normative interne ce necesită a fi aduse în concordanță cu prevederile tratatului, urmînd a fi indicate expres articolele ce urmează a fi modificate, precum și natura modificărilor:

Ratificarea de către Republica Moldova a tratatului sus menționat nu necesită modificarea legislației naționale.

Posibilitatea / necesitatea adoptării unor acte normative noi, în vederea implementării eficiente a stipulărilor tratatului: Luînd în considerație, că, conform Hotărîrii Guvernului nr. 471 din 28.06.2011, Registrul emisiilor și transferului poluanților trebuie să fie stabilit pînă la finele anului 2015, dezvoltarea și adoptarea cadrului legal va fi realizat în conformitate cu orarul, expus mai jos, în compartimentul 6 „Descrierea aspectului temporar”.

Posibilitatea formulării rezervelor, fie necesitatea formulării unor declarații pe marginea prevederilor tratatului:

Potrivit prevederilor Protocolului în cauză, nu poate fi făcută nici o rezervă.

4. Descrierea aspectelor organizatorice și financiare:

Aspectele organizatorice și resursele financiare necesare pentru stabilirea sistemului PRTR în țară și, respectiv, implementarea Protocolului sînt stabilite în Tabelul de acțiuni, anexat la Planul național de acțiuni pentru implementarea în Republica Moldova a Convenției privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului (2011-2015), aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 471 din 28.06.2011.

Este necesar de menționat, de asemenea, că Protocolul nu conține prevederile privind cotizațiile obligatorii pentru Părțile acestuia.

5. Descrierea aspectului economic și social:

Impactul macroeconomic: Nu este cazul.

Impactul social: Avînd în vedere că obiectivul Protocolului constă în promovarea accesului publicului la informația de mediu privind emisiile și transferul poluanților și facilitarea participării acestuia la luarea deciziei de mediu, precum și în contribuirea la prevenirea și reducerea poluării mediului, ratificarea și implementarea acestuia va avea efecte benefice pentru protecția socială și sănătatea populației.

Impactul asupra mediului: Ratificarea și implementarea Protocolului va contribui la accesul publicului la informația de mediu privind emisiile și transferul poluanților, precum și deșeurilor, încurajarea îmbunătățirii performanțelor în ceea ce privește mediul, ajutorul la determinarea tendințelor, evidențierea progresului în reducerea poluării, stabilirea priorităților și evaluarea progreselor obținute prin politicile și programele comunitare și naționale de mediu. Efectul implementării prevederilor Protocolului este unul benefic întru dezvoltarea durabilă a țării.

6. Descrierea aspectului temporar: Activitățile principale necesare pentru implementarea Legii pentru ratificarea Protocolului și, respectiv, prevederilor acestui Protocol sînt prevăzute în Planul de Acțiuni al Guvernului pentru anii 2012-2015, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 289 din 07.05.2012, și Tabelul de acțiuni, anexat la Planul național de acțiuni pentru implementarea în Republica Moldova a Convenției privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului (2011-2015), aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 471 din 28.06.2011. În acest context este necesar de menționat, că Planul național de acțiuni pentru implementarea Convenției de la Aarhus, de asemenea, a fost susținut de către Reuniunea Părților Convenției de la Aarhus, fiind examinat la înfîlnirea a 4-a a acesteia, care a avut loc în perioada 29 iunie – 01 iulie 2011 în Chișinău (Republica Moldova). Conform Planului dat, Sistemul RETP trebuie să fie stabilit pînă la finele anului 2015.

Ținînd cont de faptul, că activitățile prevăzute de planurile sus menționate sunt deja la etapa de realizare și, de asemenea, că, în urma discuțiilor efectuate pe parcursul Seminarului Național Consultativ privind crearea Registrului emisiilor și transferul poluanților, desfășurat la 9.11.2012, participanții au susținut urgentarea ratificării Protocolului și activitățile necesare pentru implementarea Protocolului, care prevăd, că cadrul legislativ va fi adoptat pînă la finele trimestrului II al anului 2014. Paralel cu activitățile de consolidare a cadrului legislativ va fi asigurată elaborarea Regulamentului de instituire a Registrului național al emisiilor și transferului poluanților, armonizat cu Regulamentul (CE) nr. 166/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 ianuarie 2006 de instituire a unui registru European al emisiilor și transferului de poluanți, aprobarea căruia este preconizată pentru trimestrul IV al anului 2014, ceea ce se încadrează în Planul de Acțiuni al Guvernului pentru anii 2012-2015. În urma realizării activităților expuse în aspectul legislativ și activităților tehnice care sunt la etapa de efectuare, stabilirea Sistemului RETP va fi realizată în termen, pînă la sfîrșitul anului 2015.

Ministru



Gheorghe ȘALARU



MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE ȘI INTEGRĂRII EUROPENE
AL REPUBLICII MOLDOVA

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS AND EUROPEAN INTEGRATION
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Str. 31 August 1989 80, MD-2012 Chișinău • Tel: (373 22) 233940 • Fax: (373 22) 232302 • <http://www.mfa.md>

Nr. DI-04/11/ 3516 " 14 " 03 2012

Ministerul Mediului

Prin prezenta, cu referire la scrisoarea nr. 05-07/301 din 23 februarie curent, MAEIE a examinat setul de documente necesar pentru ratificarea Protocolului privind registrele emisiilor și transferului poluanților, adoptat la Kiev la 21 mai 2003, la Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998 și comunică lipsa de obiecții cu următoarele mențiuni.

MAEIE consideră oportun utilizarea denumirii complete a Protocolului respectiv în proiectele Hotărârii de Guvern și a Legii pentru ratificare, după cum urmează: "*Protocolul privind registrele emisiilor și transferului poluanților, adoptat la Kiev la 21 mai 2003, la Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998*". — a fost discutat telefonic

Totodată, este necesar modificarea articolului 2 al proiectului de lege pentru ratificare a protocolului în cauză, care va avea următorul conținut: "*Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor protocolului nominalizat*".


Natalia GHERMAN
Viceministru

20 03 510 12

**MINISTERUL ECONOMIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**



**МИНИСТЕРСТВО ЭКОНОМИКИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2033, Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1
tel. +373-22-25-01-07, fax +373-22-23-40-64

E-mail: mineconcom@mec.gov.md

Pagina web: www.mec.gov.md

МД-2033, Кишинэу, Пляца Марий Адунэрь Национале, 1
тел. +373-22-25-01-07, факс +373-22-23-40-64

E-mail: mineconcom@mec.gov.md

Веб страница: www.mec.gov.md

0403 2012 nr. 17 - 1232

La nr. _____ din _____ 20__

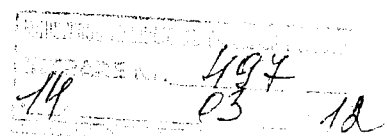
Ministerul Mediului

La nr. 05-07/301 din 23.02.2012

Ministerul Economiei a examinat, în limita competențelor sale funcționale, proiectul hotărîrii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Protocolului privind registrele emisiilor și transferului poluanților la Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, și comunică lipsa de obiecții și propuneri pe marginea documentului.

**Viceprim-ministru,
Ministru**

Valeriu LAZĂR





2005, mun. Chișinău, str. Cosmonauților 7

tel. 22-66-29

14.03.12 nr. 11/1-2-08/426
La nr. 05-07/301 din 23.02.12.

Ministerul Mediului
al Republicii Moldova

Ministerul Finanțelor la scrisoarea nr. 05-07/301 din 23 februarie 2012, a examinat proiectul Hotărîrii Guvernului „Pentru aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Protocolului privind registrele emisiilor și transferului poluanților la Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului” și în limita competenței sale funcționale, comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.

Viceministru

Maria Cărăuș

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD 2012, mun. Chișinău, str.31 August 1989, nr. 82
Tel.(3732) 23- 47- 95, fax.(3732) 23 47 97



**МИНИСТЕРСТВО ЮСТИЦИИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD 2012, мун. Кишинэу, ул.31 Августа 1989, № 82
Tel.(3732) 23- 47- 95, факс (3732) 23 47 97

19.04.2012 Nr. 03/3195
La nr. _____ din _____

Ministerul Mediului

Cu referire la scrisoarea nr. ~~04~~-07/546 din 4 aprilie 2012 Ministerul Justiției a examinat proiectul legii pentru ratificarea Protocolului privind registrele emisiilor și transferului poluanților, adoptat la Kiev la 21 mai 2003, la Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998 și proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea acestuia și comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor de ordin juridic.

Viceministru

Vladimir GROSU

24 04 839 12



PROTOCOL
privind registrele emisiilor și transferului poluanților
la Convenția privind accesul la informație, justiție și
participarea publicului la adoptarea deciziilor în
domeniul mediului, semnată la Aarhus la 25 iunie
1998

Kiev, 21 mai 2003



COPIE CERTIFICATĂ
TEXT ÎN LIMBA ENGLEZĂ

PROTOCOL ON POLLUTANT RELEASE AND TRANSFER REGISTERS TO THE CONVENTION ON ACCESS TO INFORMATION, PUBLIC PARTICIPATION IN DECISION-MAKING AND ACCESS TO JUSTICE IN ENVIRONMENTAL MATTERS

The Parties to this Protocol,

Recalling article 5, paragraph 9, and article 10, paragraph 2, of the 1998 Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters (the Aarhus Convention),

Recognizing that pollutant release and transfer registers provide an important mechanism to increase corporate accountability, reduce pollution and promote sustainable development, as stated in the Lucca Declaration adopted at the first meeting of the Parties to the Aarhus Convention,

Having regard to principle 10 of the 1992 Rio Declaration on Environment and Development,

Having regard also to the principles and commitments agreed to at the 1992 United Nations Conference on Environment and Development, in particular the provisions in chapter 19 of Agenda 21,

Taking note of the Programme for the Further Implementation of Agenda 21, adopted by the General Assembly of the United Nations at its nineteenth special session, 1997, in which it called for, inter alia, enhanced national capacities and capabilities for information collection, processing and dissemination, to facilitate public access to information on global environmental issues through appropriate means,

Having regard to the Plan of Implementation of the 2002 World Summit on Sustainable Development, which encourages the development of coherent, integrated information on chemicals, such as through national pollutant release and transfer registers,

Taking into account the work of the Intergovernmental Forum on Chemical Safety, in particular the 2000 Bahia Declaration on Chemical Safety, the Priorities for Action Beyond 2000 and the Pollutant Release and Transfer Register/Emission Inventory Action Plan,

Taking into account also the activities undertaken within the framework of the Inter-Organization Programme for the Sound Management of Chemicals,

Taking into account furthermore the work of the Organisation for Economic Co-operation and Development, in particular its Council Recommendation on Implementing Pollutant Release and Transfer Registers, in which the Council calls upon member countries to establish and make publicly available national pollutant release and transfer registers,

Wishing to provide a mechanism contributing to the ability of every person of present and future generations to live in an environment adequate to his or her health and well-being, by ensuring the development of publicly accessible environmental information systems,

Wishing also to ensure that the development of such systems takes into account principles contributing to sustainable development such as the precautionary approach set forth in principle 15 of the 1992 Rio Declaration on Environment and Development,

Recognizing the link between adequate environmental information systems and the exercise of the rights contained in the Aarhus Convention,

Noting the need for cooperation with other international initiatives concerning pollutants and waste, including the 2001 Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants and the 1989 Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal,

Recognizing that the objectives of an integrated approach to minimizing pollution and the amount of waste resulting from the operation of industrial installations and other sources are to achieve a high level of protection for the environment as a whole, to move towards sustainable and environmentally sound development and to protect the health of present and future generations,

Convinced of the value of pollutant release and transfer registers as a cost-effective tool for encouraging improvements in environmental performance, for providing public access to information on pollutants released into and transferred in and through communities, and for use by Governments in tracking trends, demonstrating progress in pollution reduction, monitoring compliance with certain international agreements, setting priorities and evaluating progress achieved through environmental policies and programmes,

Believing that pollutant release and transfer registers can bring tangible benefits to industry through the improved management of pollutants,

Noting the opportunities for using data from pollutant release and transfer registers, combined with health, environmental, demographic, economic or other types of relevant information, for the purpose of gaining a better understanding of potential problems, identifying 'hot spots', taking preventive and mitigating measures, and setting environmental management priorities,

Recognizing the importance of protecting the privacy of identified or identifiable natural persons in the processing of information reported to pollutant release and transfer registers in accordance with applicable international standards relating to data protection,

Recognizing also the importance of developing internationally compatible national pollutant release and transfer register systems to increase the comparability of data,

Noting that many member States of the United Nations Economic Commission for Europe, the European Community and the Parties to the North American Free Trade Agreement are acting to collect data on pollutant releases and transfers from various sources and to make these data publicly accessible, and recognizing especially in this area the long and valuable experience in certain countries,

Taking into account the different approaches in existing emission registers and the need to avoid duplication, and recognizing therefore that a certain degree of flexibility is needed,

Urging the progressive development of national pollutant release and transfer registers,

Urging also the establishment of links between national pollutant release and transfer registers and information systems on other releases of public concern,

Have agreed as follows:

Article 1

OBJECTIVE

The objective of this Protocol is to enhance public access to information through the establishment of coherent, integrated, nationwide pollutant release and transfer registers (PRTRs) in accordance with the provisions of this Protocol, which could facilitate public participation in environmental decision-making as well as contribute to the prevention and reduction of pollution of the environment.

Article 2

DEFINITIONS

For the purposes of this Protocol,

1. "Party" means, unless the text indicates otherwise, a State or a regional economic integration organization referred to in article 24 which has consented to be bound by this Protocol and for which the Protocol is in force;

2. "Convention" means the Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters, done at Aarhus, Denmark, on 25 June 1998;

3. "The public" means one or more natural or legal persons, and, in accordance with national legislation or practice, their associations, organizations or groups;

4. "Facility" means one or more installations on the same site, or on adjoining sites, that are owned or operated by the same natural or legal person;

5. "Competent authority" means the national authority or authorities, or any other competent body or bodies, designated by a Party to manage a national pollutant release and transfer register system;

6. "Pollutant" means a substance or a group of substances that may be harmful to the environment or to human health on account of its properties and of its introduction into the environment;

7. "Release" means any introduction of pollutants into the environment as a result of any human activity, whether deliberate or accidental, routine or non-routine, including spilling, emitting, discharging, injecting, disposing or dumping, or through sewer systems without final waste-water treatment;

8. "Off-site transfer" means the movement beyond the boundaries of the facility of either pollutants or waste destined for disposal or recovery and of pollutants in waste water destined for waste-water treatment;

9. "Diffuse sources" means the many smaller or scattered sources from which pollutants may be released to land, air or water, whose combined impact on those media may be significant and for which it is impractical to collect reports from each individual source;

10. The terms "national" and "nationwide" shall, with respect to the obligations under the Protocol on Parties that are regional economic integration organizations, be construed as applying to the region in question unless otherwise indicated;

11. "Waste" means substances or objects which are:

(a) Disposed of or recovered;

(b) Intended to be disposed of or recovered;

(c) Required by the provisions of national law to be disposed of or recovered;

12. "Hazardous waste" means waste that is defined as hazardous by the provisions of national law;

13. "Other waste" means waste that is not hazardous waste;

14. "Waste water" means used water containing substances or objects that is subject to regulation by national law.

Article 3

GENERAL PROVISIONS

1. Each Party shall take the necessary legislative, regulatory and other measures, and appropriate enforcement measures, to implement the provisions of this Protocol.

2. The provisions of this Protocol shall not affect the right of a Party to maintain or introduce a more extensive or more publicly accessible pollutant release and transfer register than required by this Protocol.

3. Each Party shall take the necessary measures to require that employees of a facility and members of the public who report a violation by a facility of national laws implementing this Protocol to public authorities are not penalized, persecuted or harassed by that facility or public authorities for their actions in reporting the violation.

4. In the implementation of this Protocol, each Party shall be guided by the precautionary approach as set forth in principle 15 of the 1992 Rio Declaration on Environment and Development.

5. To reduce duplicative reporting, pollutant release and transfer register systems may be integrated to the degree practicable with existing information sources such as reporting mechanisms under licences or operating permits.

6. Parties shall strive to achieve convergence among national pollutant release and transfer registers.

Article 4

CORE ELEMENTS OF A POLLUTANT RELEASE AND TRANSFER REGISTER SYSTEM

In accordance with this Protocol, each Party shall establish and maintain a publicly accessible national pollutant release and transfer register that:

(a) Is facility-specific with respect to reporting on point sources;

(b) Accumulates reporting on diffuse sources;

(c) Is pollutant-specific or waste-specific, as appropriate;

(d) Is multimedia, distinguishing among releases to air, land and water;

(e) Includes information on transfers;

(f) Is based on mandatory reporting on a periodic basis;

(g) Includes standardized and timely data, a limited number of standardized reporting thresholds and limited provisions, if any, for confidentiality;

(h) Is coherent and designed to be user-friendly and publicly accessible, including in electronic form;

(i) Allows for public participation in its development and modification; and

(j) Is a structured, computerized database or several linked databases maintained by the competent authority.

Article 5

DESIGN AND STRUCTURE

1. Each Party shall ensure that the data held on the register referred to in article 4 are presented in both aggregated and non-aggregated forms, so that releases and transfers can be searched and identified according to:

(a) Facility and its geographical location;

(b) Activity;

(c) Owner or operator, and, as appropriate, company;

(d) Pollutant or waste, as appropriate;

(e) Each of the environmental media into which the pollutant is released; and

(f) As specified in article 7, paragraph 5, the destination of the transfer and, where appropriate, the disposal or recovery operation for waste.

2. Each Party shall also ensure that the data can be searched and identified according to those diffuse sources which have been included in the register.

3. Each Party shall design its register taking into account the possibility of its future expansion and ensuring that the reporting data from at least the ten previous reporting years are publicly accessible.

4. The register shall be designed for maximum ease of public access through electronic means, such as the Internet. The design shall allow that, under normal operating conditions, the information on the register is continuously and immediately available through electronic means.

5. Each Party should provide links in its register to its relevant national publicly accessible databases on all subject matter related to environmental pollution.

6. Each Party shall provide links in its register to the pollutant release and transfer registers of other Parties to the Protocol and, where feasible, to those of other countries.

Article 6

SCOPE OF THE REGISTERS

1. Each Party shall ensure that its register includes the information on:

- (a) Releases of pollutants required to be reported under article 7, paragraph 2;
- (b) Off-site transfers required to be reported under article 7, paragraph 2; and
- (c) Releases of pollutants from diffuse sources required under article 7, paragraph 4.

2. Having assessed the experience gained from the development of national pollutant release and transfer registers and the implementation of this Protocol, and taking into account relevant international processes, the Meeting of the Parties shall review the reporting requirements under this Protocol and shall consider the following issues in its further development:

- (a) Revision of the activities specified in annex I;
- (b) Revision of the pollutants specified in annex II;
- (c) Revision of the thresholds in annexes I and II; and
- (d) Inclusion of other relevant aspects such as information on on-site transfers, storage, the specification of reporting requirements for diffuse sources or the development of criteria for including pollutants under this Protocol.

Article 7

REPORTING REQUIREMENTS

1. Each Party shall either:

(a) Require the owner or the operator of each individual facility within its jurisdiction that undertakes one or more of the activities specified in annex I above the applicable capacity threshold specified in annex I, column 1, and:

- (i) Releases any pollutant specified in annex II in quantities exceeding the applicable thresholds specified in annex II, column 1;
- (ii) Transfers off-site any pollutant specified in annex II in quantities exceeding the applicable threshold specified in annex II, column 2, where the Party has opted for pollutant-specific reporting of transfers pursuant to paragraph 5 (d);

(iii) Transfers off-site hazardous waste exceeding 10 tons per year, or other wastes exceeding 10 tons per year, where the Party has opted

for waste-specific reporting of transfers pursuant to paragraph 5 (d); or

- (iv) Transfers off-site any pollutant specified in annex II in waste water destined for wastewater treatment in quantities exceeding the applicable threshold specified in annex II, column 1b;

to undertake the obligation imposed on that owner or operator pursuant to paragraph 2; or

(b) Require the owner or the operator of each individual facility within its jurisdiction that undertakes one or more of the activities specified in annex I at or above the employee threshold specified in annex I, column 2, and manufactures, processes or uses any pollutant specified in annex II in quantities exceeding the applicable threshold specified in annex II, column 3, to undertake the obligation imposed on that owner or operator pursuant to paragraph 2.

2. Each Party shall require the owner or operator of a facility referred to in paragraph 1 to submit the information specified in paragraphs 5 and 6, and in accordance with the requirements therein, with respect to those pollutants and wastes for which thresholds were exceeded.

3. In order to achieve the objective of this Protocol, a Party may decide with respect to a particular pollutant to apply either a release threshold or a manufacture, process or use threshold, provided that this increases the relevant information on releases or transfers available in its register.

4. Each Party shall ensure that its competent authority collects, or shall designate one or more public authorities or competent bodies to collect, the information on releases of pollutants from diffuse sources specified in paragraphs 7 and 8, for inclusion in its register.

5. Each Party shall require the owners or operators of the facilities required to report under paragraph 2 to complete and submit to its competent authority, the following information on a facility-specific basis:

(a) The name, street address, geographical location and the activity or activities of the reporting facility, and the name of the owner or operator, and, as appropriate, company;

(b) The name and numerical identifier of each pollutant required to be reported pursuant to paragraph 2;

(c) The amount of each pollutant required to be reported pursuant to paragraph 2 released from the facility to the environment in the reporting year, both in aggregate and according to whether the release is to air, to water or to land, including by underground injection;

(d) Either:

- (i) The amount of each pollutant required to be reported pursuant to paragraph 2 that is transferred off-site, and the reporting year;

distinguishing between the amounts transferred for disposal and for recovery, and the name and address of the facility receiving the transfer; or

- (ii) The amount of waste required to be reported pursuant to paragraph 2 transferred off-site in the reporting year, distinguishing between hazardous waste and other waste, for any operations of recovery or disposal, indicating respectively with 'R' or 'D' whether the waste is destined for recovery or disposal pursuant to annex III and, for transboundary movements of hazardous waste, the name and address of the recoverer or disposer of the waste and the actual recovery or disposal site receiving the transfer;

(e) The amount of each pollutant in waste water required to be reported pursuant to paragraph 2 transferred off-site in the reporting year; and

(f) The type of methodology used to derive the information referred to in subparagraphs (c) to (e), according to article 9, paragraph 2, indicating whether the information is based on measurement, calculation or estimation.

6. The information referred to in paragraph 5 (c) to (e) shall include information on releases and transfers resulting from routine activities and from extraordinary events.

7. Each Party shall present on its register, in an adequate spatial disaggregation, the information on releases of pollutants from diffuse sources for which that Party determines that data are being collected by the relevant authorities and can be practicably included. Where the Party determines that no such data exist, it shall take measures to initiate reporting on releases of relevant pollutants from one or more diffuse sources in accordance with its national priorities.

8. The information referred to in paragraph 7 shall include information on the type of methodology used to derive the information.

Article 8

REPORTING CYCLE

1. Each Party shall ensure that the information required to be incorporated in its register is publicly available, compiled and presented on the register by calendar year. The reporting year is the calendar year to which that information relates. For each Party, the first reporting year is the calendar year after the Protocol enters into force for that Party. The reporting required under article 7 shall be annual. However, the second reporting year may be the second calendar year following the first reporting year.

2. Each Party that is not a regional economic integration organization shall ensure that the information is incorporated into its register within fifteen months from the end of each reporting year. However, the information for the first reporting year shall be incorporated into its register within two years from the end of that reporting year.

3. Each Party that is a regional economic integration organization shall ensure that the information for a particular reporting year is incorporated into its register six months after the Parties that are not regional economic integration organizations are required to do so.

Article 9

DATA COLLECTION AND RECORD-KEEPING

1. Each Party shall require the owners or operators of the facilities subject to the reporting requirements of article 7 to collect the data needed to determine, in accordance with paragraph 2 below and with appropriate frequency, the facility's releases and off-site transfers subject to reporting under article 7 and to keep available for the competent authorities the records of the data from which the reported information was derived for a period of five years, starting from the end of the reporting year concerned. These records shall also describe the methodology used for data gathering.

2. Each Party shall require the owners or operators of the facilities subject to reporting under article 7 to use the best available information, which may include monitoring data, emission factors, mass balance equations, indirect monitoring or other calculations, engineering judgments and other methods. Where appropriate, this should be done in accordance with internationally approved methodologies.

Article 10

QUALITY ASSESSMENT

1. Each Party shall require the owners or operators of the facilities subject to the reporting requirements of article 7, paragraph 1, to assure the quality of the information that they report.

2. Each Party shall ensure that the data contained in its register are subject to quality assessment by the competent authority, in particular as to their completeness, consistency and credibility, taking into account any guidelines that may be developed by the Meeting of the Parties.

Article 11

PUBLIC ACCESS TO INFORMATION

1. Each Party shall ensure public access to information contained in its pollutant release and transfer register, without an interest having to be stated, and according to the provisions of this Protocol, primarily by ensuring that its register provides for direct electronic access through public telecommunications networks.

2. Where the information contained in its register is not easily publicly accessible by direct electronic means, each Party shall ensure that its competent authority upon request provides that information by any other effective means, as soon as possible and at the latest within one month after the request has been submitted.

3. Subject to paragraph 4, each Party shall ensure that access to information contained in its register is free of charge.

4. Each Party may allow its competent authority to make a charge for reproducing and mailing the specific information referred to in paragraph 2, but such charge shall not exceed a reasonable amount.

5. Where the information contained in its register is not easily publicly accessible by direct electronic means, each Party shall facilitate electronic access to its register in publicly accessible locations, for example in public libraries, offices of local authorities or other appropriate places.

Article 12

CONFIDENTIALITY

1. Each Party may authorize the competent authority to keep information held on the register confidential where public disclosure of that information would adversely affect:

(a) International relations, national defence or public security;

(b) The course of justice, the ability of a person to receive a fair trial or the ability of a public authority to conduct an enquiry of a criminal or disciplinary nature;

(c) The confidentiality of commercial and industrial information, where such confidentiality is protected by law in order to protect a legitimate economic interest;

(d) Intellectual property rights; or

(e) The confidentiality of personal data and/or files relating to a natural person if that person has not consented to the disclosure of the information to the public, where such confidentiality is provided for in national law.

The aforementioned grounds for confidentiality shall be interpreted in a restrictive way, taking into account the public interest served by disclosure and whether the information relates to releases into the environment.

2. Within the framework of paragraph 1 (c), any information on releases which is relevant for the protection of the environment shall be considered for disclosure according to national law.

3. Whenever information is kept confidential according to paragraph 1, the register shall indicate what type of information has been withheld, through, for example, providing generic chemical information if possible, and for what reason it has been withheld.

Article 13

PUBLIC PARTICIPATION IN THE DEVELOPMENT OF NATIONAL POLLUTANT RELEASE AND TRANSFER REGISTERS

1. Each Party shall ensure appropriate opportunities for public participation in the development of its national pollutant release and transfer register, within the framework of its national law.

2. For the purpose of paragraph 1, each Party shall provide the opportunity for free public access to the information on the proposed measures concerning the development of its national pollutant release and transfer register and for the submission of any comments, information, analyses or opinions that are relevant to the decision-making process, and the relevant authority shall take due account of such public input.

3. Each Party shall ensure that, when a decision to establish or significantly change its register has been taken, information on the decision and the considerations on which it is based are made publicly available in a timely manner.

Article 14

ACCESS TO JUSTICE

1. Each Party shall, within the framework of its national legislation, ensure that any person who considers that his or her request for information under article 11, paragraph 2, has been ignored, wrongfully refused, whether in part or in full, inadequately answered, or otherwise not dealt with in accordance with the provisions of that paragraph has access to a review procedure before a court of law or another independent and impartial body established by law.

2. The requirements in paragraph 1 are without prejudice to the respective rights and obligations of Parties under existing treaties applicable between them dealing with the subject matter of this article.

Article 15

CAPACITY-BUILDING

1. Each Party shall promote public awareness of its pollutant release and transfer register, and shall ensure that assistance and guidance are provided in accessing its register and in understanding and using the information contained in it.

2. Each Party should provide adequate capacity-building for and guidance to the responsible authorities and bodies to assist them in carrying out their duties under this Protocol.

Article 16

INTERNATIONAL COOPERATION

1. The Parties shall, as appropriate, cooperate and assist each other:

(a) In international actions in support of the objectives of this Protocol;

(b) On the basis of mutual agreement between the Parties concerned, in implementing national systems in pursuance of this Protocol;

(c) In sharing information under this Protocol on releases and transfers within border areas; and

(d) In sharing information under this Protocol concerning transfers among Parties.

2. The Parties shall encourage cooperation among each other and with relevant international organizations, as appropriate, to promote:

(a) Public awareness at the international level;

(b) The transfer of technology; and

(c) The provision of technical assistance to Parties that are developing countries and Parties with economies in transition in matters relating to this Protocol.

Article 17

MEETING OF THE PARTIES

1. A Meeting of the Parties is hereby established. Its first session shall be convened no later than two years after the entry into force of this Protocol. Thereafter, ordinary sessions of the Meeting of the Parties shall be held sequentially with or parallel to ordinary meetings of the Parties to the Convention, unless otherwise decided by the Parties to this Protocol. The Meeting of the Parties shall hold an extraordinary session if it so decides in the course of an ordinary session or at the written request of any Party provided that, within six months of it being communicated by the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe to all Parties, the said request is supported by at least one third of these Parties.

2. The Meeting of the Parties shall keep under continuous review the implementation and development of this Protocol on the basis of regular reporting by the Parties and, with this purpose in mind, shall:

(a) Review the development of pollutant release and transfer registers, and promote their progressive strengthening and convergence;

(b) Establish guidelines facilitating reporting by the Parties to it, bearing in mind the need to avoid duplication of effort in this regard;

(c) Establish a programme of work;

(d) Consider and, where appropriate, adopt measures to strengthen international cooperation in accordance with article 16;

(e) Establish such subsidiary bodies as it deems necessary;

(f) Consider and adopt proposals for such amendments to this Protocol and its annexes as are deemed necessary for the purposes of this Protocol, in accordance with the provisions of article 20;

(g) At its first session, consider and by consensus adopt rules of procedure for its sessions and those of its subsidiary bodies, taking into account any rules of procedure adopted by the Meeting of the Parties to the Convention;

(h) Consider establishing financial arrangements by consensus and technical assistance mechanisms to facilitate the implementation of this Protocol;

(i) Seek, where appropriate, the services of other relevant international bodies in the achievement of the objectives of this Protocol; and

(j) Consider and take any additional action that may be required to further the objectives of this Protocol, such as the adoption of guidelines and recommendations which promote its implementation.

3. The Meeting of the Parties shall facilitate the exchange of information on the experience gained in reporting transfers using the pollutant-specific and waste-specific approaches, and shall review that experience in order to investigate the possibility of convergence between the two approaches, taking into account the public interest in information in accordance with article 1 and the overall effectiveness of national pollutant release and transfer registers.

4. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State or regional economic integration organization entitled under article 24 to sign this Protocol but which is not a Party to it, and any intergovernmental organization qualified in the fields to which the Protocol relates, shall be entitled to participate as observers in the sessions of the Meeting of the Parties. Their admission and participation shall be subject to the rules of procedure adopted by the Meeting of the Parties.

5. Any non-governmental organization qualified in the fields to which this Protocol relates which has informed the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe of its wish to be represented at a session of the Meeting of the Parties shall be entitled to participate as an observer unless one third of the Parties present at the session raise objections. Their admission and participation shall be subject to the rules of procedure adopted by the Meeting of the Parties.

Article 18

RIGHT TO VOTE

1. Except as provided for in paragraph 2, each Party to this Protocol shall have one vote.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States which are Parties. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs, and vice versa.

Article 19

ANNEXES

Annexes to this Protocol shall form an integral part thereof and, unless expressly provided otherwise, a reference to this Protocol constitutes at the same time a reference to any annexes thereto.

Article 20

AMENDMENTS

1. Any Party may propose amendments to this Protocol.

2. Proposals for amendments to this Protocol shall be considered at a session of the Meeting of the Parties.

3. Any proposed amendment to this Protocol shall be submitted in writing to the secretariat, which shall communicate it at least six months before the session at which it is proposed for adoption to all Parties, to other States and regional economic integration organizations that have consented to be bound by the Protocol and for which it has not yet entered into force and to Signatories.

4. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed amendment to this Protocol by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the Parties present and voting at the session.

5. For the purposes of this article, "Parties present and voting" means Parties present and casting an affirmative or negative vote.

6. Any amendment to this Protocol adopted in accordance with paragraph 4 shall be communicated by the secretariat to the Depositary, who shall circulate it to all Parties, to other States and regional economic integration organizations that have consented to be bound by the Protocol and for which it has not yet entered into force and to Signatories.

7. An amendment, other than one to an annex, shall enter into force for those Parties having ratified, accepted or approved it on the ninetieth day after the date of receipt by the Depositary of the instruments of ratification, acceptance or approval by at least three fourths of those which were Parties at the time of its adoption. Thereafter it shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after that Party deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of the amendment.

8. In the case of an amendment to an annex, a Party that does not accept such an amendment shall so notify the Depositary in writing within twelve months from the date of its circulation by the Depositary. The Depositary shall without delay inform all Parties of any such notification received. A Party may at any time withdraw a notification of non-acceptance, whereupon the amendment to an annex shall enter into force for that Party.

9. On the expiry of twelve months from the date of its circulation by the Depositary as provided for in paragraph 6, an amendment to an annex shall enter into force for those Parties which have not submitted a notification to the Depositary in accordance with paragraph 8, provided that, at that time, not more than one third of those which were Parties at the time of the adoption of the amendment have submitted such a notification.

10. If an amendment to an annex is directly related to an amendment to this Protocol, it shall not enter into force until such time as the amendment to this Protocol enters into force.

Article 21

SECRETARIAT

The Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall carry out the following secretariat functions for this Protocol:

(a) The preparation and servicing of the sessions of the Meeting of the Parties;

(b) The transmission to the Parties of reports and other information received in accordance with the provisions of this Protocol;

(c) The reporting to the Meeting of the Parties on the activities of the secretariat; and

(d) Such other functions as may be determined by the Meeting of the Parties on the basis of available resources.

Article 22

REVIEW OF COMPLIANCE

At its first session, the Meeting of the Parties shall by consensus establish cooperative procedures and institutional arrangements of a non-judicial, non-adversarial and consultative nature to assess and promote compliance with the provisions of this Protocol and to address cases of non-compliance. In establishing these procedures and arrangements, the Meeting of the Parties shall consider, *inter alia*, whether to allow for information to be received from members of the public on matters related to this Protocol.

Article 23

SETTLEMENT OF DISPUTES

1. If a dispute arises between two or more Parties about the interpretation or application of this Protocol, they shall seek a solution by negotiation or by any other peaceful means of dispute settlement acceptable to the parties to the dispute.

2. When signing, ratifying, accepting, approving or acceding to this Protocol, or at any time thereafter, a State may declare in writing to the Depositary that, for a dispute not resolved in accordance with paragraph 1, it accepts one or both of the following means of dispute settlement as compulsory in relation to any Party accepting the same obligation:

(a) Submission of the dispute to the International Court of Justice;

(b) Arbitration in accordance with the procedure set out in annex IV.

A regional economic integration organization may make a declaration with like effect in relation to arbitration in accordance with the procedures referred to in subparagraph (b).

3. If the parties to the dispute have accepted both means of dispute settlement referred to in paragraph 2, the dispute may be submitted only to the International Court of Justice, unless the parties to the dispute agree otherwise.

Article 24

SIGNATURE

This Protocol shall be open for signature at Kiev (Ukraine) from 21 to 23 May 2003 on the occasion of the fifth Ministerial Conference "Environment for Europe," and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 31 December 2003, by all States which are members of the United Nations and by regional economic integration organizations constituted by sovereign States members of the United Nations to which their member States have transferred competence on matters governed

by this Protocol, including the competence to enter into treaties in respect of these matters.

Article 25

DEPOSITARY

The Secretary-General of the United Nations shall act as the Depositary of this Protocol.

Article 26

RATIFICATION, ACCEPTANCE, APPROVAL AND ACCESSION

1. This Protocol shall be subject to ratification, acceptance or approval by signatory States and regional economic integration organizations referred to in article 24.

2. This Protocol shall be open for accession as from 1 January 2004 by the States and regional economic integration organizations referred to in article 24.

3. Any regional economic integration organization referred to in article 24 which becomes a Party without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under this Protocol. If one or more member States of such an organization is a Party, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under this Protocol. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under this Protocol concurrently.

4. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, the regional economic integration organizations referred to in article 24 shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by this Protocol. These organizations shall also inform the Depositary of any substantial modifications to the extent of their competence.

Article 27

ENTRY INTO FORCE

1. This Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

2. For the purposes of paragraph 1, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by the States members of such an organization.

3. For each State or regional economic integration organization which ratifies, accepts or approves this Protocol or accedes thereto after the deposit of the fifteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by such State or organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 28

RESERVATIONS

No reservations may be made to this Protocol.

Article 29

WITHDRAWAL

At any time after three years from the date on which this Protocol has come into force with respect to a Party, that Party may withdraw from the Protocol by giving written notification to the Depositary. Any such withdrawal shall take effect on the ninetieth day after the date of its receipt by the Depositary.

Article 30

AUTHENTIC TEXTS

The original of this Protocol, of which the English, French and Russian texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Protocol.

DONE at Kiev, this twenty-first day of May, two thousand and three.

ANNEXES

ANNEX I

Activities

No.	Activity	Capacity threshold (column 1)	Employee threshold (column 2)
1.	Energy sector		
(a)	Mineral oil and gas refineries	*	10 employees
(b)	Installations for gasification and liquefaction	*	
(c)	Thermal power stations and other combustion installations	With a heat input of 50 megawatts (MW)	
(d)	Coke ovens	*	
(e)	Coal rolling mills	With a capacity of 1 ton per hour	
(f)	Installations for the manufacture of coal products and solid smokeless fuel	*	
2.	Production and processing of metals		
(a)	Metal ore (including sulphide ore) roasting or sintering installations	*	10 employees
(b)	Installations for the production of pig iron or steel (primary or secondary melting) including continuous casting	With a capacity of 2.5 tons per hour	
(c)	Installations for the processing of ferrous metals:		
	(i) Hot-rolling mills	With a capacity of 20 tons of crude steel per hour	
	(ii) Smitheries with hammers	With an energy of 50 kilojoules per hammer, where the calorific power used exceeds 20 MW	
	(iii) Application of protective fused metal coats	With an input of 2 tons of crude steel per hour	
(d)	Ferrous metal foundries	With a production capacity of 20 tons per day	
(e)	Installations:		
	(i) For the production of non-ferrous crude metals from ore, concentrates or secondary raw materials by metallurgical, chemical or electrolytic processes	*	
	(ii) For the smelting, including the alloying, of non-ferrous metals, including recovered products (refining, foundry casting, etc.)	With a melting capacity of 4 tons per day for lead and cadmium or 10 tons per day for all other metals	
(f)	Installations for surface treatment of metals and plastic materials using an electrolytic or chemical process	Where the volume of the treatment vats equals 30 m ³	

No.	Activity	Capacity threshold (column 1)	Employee threshold (column 2)
3.	Mineral industry		
(a)	Underground mining and related operations	*	10 employees
(b)	Opencast mining	Where the surface of the area being mined equals 25 hectares	
(c)	Installations for the production of: <ul style="list-style-type: none"> (i) Cement clinker in rotary kilns (ii) Lime in rotary kilns (iii) Cement clinker or lime in other furnaces 	<ul style="list-style-type: none"> With a production capacity of 500 tons per day With a production capacity exceeding 50 tons per day With a production capacity of 50 tons per day 	
(d)	Installations for the production of asbestos and the manufacture of asbestos-based products	*	
(e)	Installations for the manufacture of glass, including glass fibre	With a melting capacity of 20 tons per day	
(f)	Installations for melting mineral substances, including the production of mineral fibres	With a melting capacity of 20 tons per day	
(g)	Installations for the manufacture of ceramic products by firing, in particular roofing tiles, bricks, refractory bricks, tiles, stoneware or porcelain	With a production capacity of 75 tons per day, or with a kiln capacity of 4 m ³ and with a setting density per kiln of 300 kg/m ³	
4.	Chemical industry		
(a)	Chemical installations for the production on an industrial scale of basic organic chemicals, such as: <ul style="list-style-type: none"> (i) Simple hydrocarbons (linear or cyclic, saturated or unsaturated, aliphatic or aromatic) (ii) Oxygen-containing hydrocarbons such as alcohols, aldehydes, ketones, carboxylic acids, esters, acetates, ethers, peroxides, epoxy resins (iii) Sulphurous hydrocarbons (iv) Nitrogenous hydrocarbons such as amines, amides, nitrous compounds, nitro compounds or nitrate compounds, nitriles, cyanates, isocyanates (v) Phosphorus-containing hydrocarbons (vi) Halogenic hydrocarbons (vii) Organometallic compounds (viii) Basic plastic materials (polymers, synthetic fibres and cellulose-based fibres) (ix) Synthetic rubbers (x) Dyes and pigments (xi) Surface-active agents and surfactants 	*	10 employees

No.	Activity	Capacity threshold (column 1)	Employee threshold (column 2)
(b)	Chemical installations for the production on an industrial scale of basic inorganic chemicals, such as: (i) Gases, such as ammonia, chlorine or hydrogen chloride, fluorine or hydrogen fluoride, carbon oxides, sulphur compounds, nitrogen oxides, hydrogen, sulphur dioxide, carbonyl chloride (ii) Acids, such as chromic acid, hydrofluoric acid, phosphoric acid, nitric acid, hydrochloric acid, sulphuric acid, oleum, sulphurous acids (iii) Bases, such as ammonium hydroxide, potassium hydroxide, sodium hydroxide (iv) Salts, such as ammonium chloride, potassium chlorate, potassium carbonate, sodium carbonate, perborate, silver nitrate (v) Non-metals, metal oxides or other inorganic compounds such as calcium carbide, silicon, silicon carbide	*	10 employees
(c)	Chemical installations for the production on an industrial scale of phosphorous-, nitrogen- or potassium-based fertilizers (simple or compound fertilizers)	*	
(d)	Chemical installations for the production on an industrial scale of basic plant health products and of biocides	*	
(e)	Installations using a chemical or biological process for the production on an industrial scale of basic pharmaceutical products	*	
(f)	Installations for the production on an industrial scale of explosives and pyrotechnic products	*	
5. Waste and waste-water management			
(a)	Installations for the incineration, pyrolysis, recovery, chemical treatment or landfilling of hazardous waste	Receiving 10 tons per day	10 employees
(b)	Installations for the incineration of municipal waste	With a capacity of 3 tons per hour	
(c)	Installations for the disposal of non-hazardous waste	With a capacity of 50 tons per day	
(d)	Landfills (excluding landfills of inert waste)	Receiving 10 tons per day or with a total capacity of 25,000 tons	
(e)	Installations for the disposal or recycling of animal carcasses and animal waste	With a treatment capacity of 10 tons per day	
(f)	Municipal waste-water treatment plants	With a capacity of 100,000 population equivalents	
(g)	Independently operated industrial waste-water treatment plants which serve one or more activities of this annex	With a capacity of 10,000 m ³ per day	
6. Paper and wood production and processing			
(a)	Industrial plants for the production of pulp from timber or similar fibrous materials	*	10 employees
(b)	Industrial plants for the production of paper and board and other primary wood products (such as chipboard, fibreboard and plywood)	With a production capacity of 20 tons per day	

No.	Activity	Capacity threshold (column 1)	Employee threshold (column 2)
(e)	Industrial plants for the preservation of wood and wood products with chemicals	With a production capacity of 50 m ³ per day	10 employees
7.	Intensive livestock production and aquaculture		
(a)	Installations for the intensive rearing of poultry or pigs	(i) With 10,000 places for poultry (ii) With 2,000 places for production pigs (over 30 kg) (iii) With 750 places for sows	10 employees
(b)	Intensive aquaculture	1,000 tons of fish and shellfish per year	
8.	Animal and vegetable products from the food and beverage sector		
(a)	Slaughterhouses	With a carcass production capacity of 50 tons per day	10 employees
(b)	Treatment and processing intended for the production of food and beverage products from: (i) Animal raw materials (other than milk) (ii) Vegetable raw materials	With a finished product production capacity of 75 tons per day With a finished product production capacity of 300 tons per day (average value on a quarterly basis)	
(c)	Treatment and processing of milk	With a capacity to receive 200 tons of milk per day (average value on an annual basis)	
9.	Other activities		
(a)	Plants for the pretreatment (operations such as washing, bleaching, mercerization) or dyeing of fibres or textiles	With a treatment capacity of 10 tons per day	10 employees
(b)	Plants for the tanning of hides and skins	With a treatment capacity of 12 tons of finished product per day	
(c)	Installations for the surface treatment of substances, objects or products using organic solvents, in particular for dressing, printing, coating, degreasing, waterproofing, sizing, painting, cleaning or impregnating	With a consumption capacity of 150 kg per hour or 200 tons per year	
(d)	Installations for the production of carbon (hard-burnt coal) or electrographite by means of incineration or graphitization	.	
(e)	Installations for the building of, and painting or removal of paint from ships	With a capacity for ships 100 m long	

Explanatory notes:

Column 1 contains the capacity thresholds referred to in article 7, paragraph 1 (a).

An asterisk (*) indicates that an activity threshold is applicable if the line concerned is not empty.

Column 2 contains the employee threshold referred to in article 7, paragraph 1 (b).

"10 employees" means the equivalent of 10 full-time employees.

ANNEX II

Pollutants

No.	CAS number	Pollutant	Threshold for releases (column 1)			Threshold for off-site transfers of pollutants (column 2) (kg/year)	Manufacture, process or use threshold (column 3) (kg/year)
			to air (column 1a) (kg/year)	to water (column 1b) (kg/year)	to land (column 1c) (kg/year)		
1	74-82-8	Methane (CH ₄)	100 000	-	-	-	*
2	630-08-0	Carbon monoxide (CO)	500 000	-	-	-	*
3	124-38-9	Carbon dioxide (CO ₂)	100 million	-	-	-	*
4		Hydro-fluorocarbons (HFCs)	100	-	-	-	*
5	10024-97-2	Nitrous oxide (N ₂ O)	10 000	-	-	-	*
6	7664-41-7	Ammonia (NH ₃)	10 000	-	-	-	10 000
7		Non-methane volatile organic compounds (NMVOC)	100 000	-	-	-	*
8		Nitrogen oxides (NO _x /NO ₂)	100 000	-	-	-	*
9		Perfluorocarbons (PFCs)	100	-	-	-	*
10	2551-62-4	Sulphur hexafluoride (SF ₆)	50	-	-	-	*
11		Sulphur oxides (SO _x /SO ₂)	150 000	-	-	-	*
12		Total nitrogen	-	50 000	50 000	10 000	10 000
13		Total phosphorus	-	5 000	5 000	10 000	10 000
14		Hydrochlorofluorocarbons (HCFCs)	1	-	-	100	10 000
15		Chlorofluorocarbons (CFCs)	1	-	-	100	10 000
16		Halons	1	-	-	100	10 000
17	7440-38-2	Arsenic and compounds (as As)	20	5	5	50	50
18	7440-43-9	Cadmium and compounds (as Cd)	10	5	5	5	5
19	7440-47-3	Chromium and compounds (as Cr)	100	50	50	200	10 000
20	7440-50-8	Copper and compounds (as Cu)	100	50	50	500	10 000
21	7439-97-6	Mercury and compounds (as Hg)	10	1	1	5	5
22	7440-02-0	Nickel and compounds (as Ni)	50	20	20	500	10 000
23	7439-92-1	Lead and compounds (as Pb)	200	20	20	50	50
24	7440-66-6	Zinc and compounds (as Zn)	200	100	100	1 000	10 000
25	15972-60-8	Alachlor	-	1	1	5	10 000
26	309-00-2	Aldrin	1	1	1	1	1
27	1912-24-9	Atrazine	-	1	1	5	10 000
28	57-74-9	Chlordane	1	1	1	1	1
29	143-50-0	Chlordecone	1	1	1	1	1
30	470-90-6	Chlorfenviaphos	-	1	1	5	10 000
31	85535-84-8	Chloro-alkanes, C ₁₀ -C ₁₄	-	1	1	10	10 000
32	2921-88-2	Chlorpyrifos	-	1	1	5	10 000
33	50-29-3	DDT	1	1	1	1	1
34	107-06-2	1,2-Dichloroethane (EDC)	1 000	10	10	100	10 000
35	75-09-2	Dichloromethane (DCM)	1 000	10	10	100	10 000
36	60-57-1	Dieldrin	1	1	1	1	1
37	330-54-1	Duron	-	1	1	5	10 000
38	115-29-7	Endosulphan	-	1	1	5	10 000

No.	CAS number	Pollutant	Threshold for releases (column 1)			Threshold for off-site transfers of pollutants (column 2) (kg/year)	Manufacture, process or use threshold (column 3) (kg/year)
			to air (column 1a) (kg/year)	to water (column 1b) (kg/year)	to land (column 1c) (kg/year)		
39	72-20-8	Endrin	1	1	1	1	1
40		Halogenated organic compounds (as AOX)	-	1 000	1 000	1 000	10 000
41	76-44-8	Heptachlor	1	1	1	1	1
42	118-74-1	Hexachlorobenzene (HCB)	10	1	1	1	5
43	87-68-3	Hexachlorobutadiene (HCBd)	-	1	1	5	10 000
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-hexachlorocyclohexane (HCH)	10	1	1	1	10
45	58-89-9	Lindane	1	1	1	1	1
46	2385-85-5	Mirex	1	1	1	1	1
47		PCDD + PCDF (dioxins + furans) (as Teq)	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001
48	608-93-5	Pentachlorobenzene	1	1	1	5	50
49	87-86-5	Pentachlorophenol (PCP)	10	1	1	5	10 000
50	1336-36-3	Polychlorinated biphenyls (PCBs)	0.1	0.1	0.1	1	50
51	122-34-9	Simazine	-	1	1	5	10 000
52	127-18-4	Tetrachloroethylene (PER)	2 000	-	-	1 000	10 000
53	56-23-5	Tetrachloromethane (TCM)	100	-	-	1 000	10 000
54	12002-48-1	Trichlorobenzenes (TCBs)	10	-	-	1 000	10 000
55	71-55-6	1,1,1-trichloroethane	100	-	-	1 000	10 000
56	79-34-5	1,1,2,2-tetrachloroethane	50	-	-	1 000	10 000
57	79-01-6	Trichloroethylene	2 000	-	-	1 000	10 000
58	67-66-3	Trichloromethane	500	-	-	1 000	10 000
59	8001-35-2	Toxaphene	1	1	1	1	1
60	75-01-4	Vinyl chloride	1 000	10	10	100	10 000
61	120-12-7	Anthracene	50	1	1	50	50
62	71-43-2	Benzene	1 000	200 (as BTEX) ^a	200 (as BTEX) ^a	2 000 (as BTEX) ^a	10 000
63		Brominated diphenylethers (PBDE)	-	1	1	5	10 000
64		Nonylphenol ethoxylates (NP/NPEs) and related substances	-	1	1	5	10 000
65	100-41-4	Ethyl benzene	-	200 (as BTEX) ^a	200 (as BTEX) ^a	2 000 (as BTEX) ^a	10 000
66	75-21-8	Ethylene oxide	1 000	10	10	100	10 000
67	34123-59-6	Isoproturon	-	1	1	5	10 000
68	91-20-3	Naphthalene	100	10	10	100	10 000
69		Organotin compounds (as total Sn)	-	50	50	50	10 000
70	117-81-7	Di-(2-ethyl hexyl) phthalate (DEHP)	10	1	1	100	10 000
71	108-95-2	Phenols (as total C)	-	20	20	200	10 000
72		Polycyclic aromatic hydrocarbons (PAHs)	50	5	5	50	50
73	108-88-3	Toluene	-	200 (as BTEX) ^a	200 (as BTEX) ^a	2 000 (as BTEX) ^a	10 000
74		Tributyltin and compounds	-	1	1	5	10 000
75		Triphenyltin and compounds	-	1	1	5	10 000
76		Chlorinated paraffins (C10-C14)	-	10 000	-	-	-

No.	CAS number	Pollutant	Threshold for releases (column 1)			Threshold for off-site transfers of pollutants (column 2) (kg/year)	Manufacture, process or use threshold (column 3) (kg/year)
			to air (column 1a) (kg/year)	to water (column 1b) (kg/year)	to land (column 1c) (kg/year)		
		total C or COD/3)					
77	1582-09-8	Trifluralin	-	1	1	5	10 000
78	1330-20-7	Xylenes	-	200 (as BTEX) ^a	200 (as BTEX) ^b	2 000 (as BTEX) ^a	10 000
79		Chlorides (as total Cl)	-	2 million	2 million	2 million	10 000*
80		Chlorine and inorganic compounds (as HCl)	10 000	-	-	-	10 000
81	1332-21-4	Asbestos	1	1	1	10	10 000
82		Cyanides (as total CN)	-	50	50	500	10 000
83		Fluorides (as total F)	-	2 000	2 000	10 000	10 000*
84		Fluorine and inorganic compounds (as HF)	5 000	-	-	-	10 000
85	74-90-8	Hydrogen cyanide (HCN)	200	-	-	-	10 000
86		Particulate matter (PM ₁₀)	50 000	-	-	-	*

Explanatory notes:

The CAS number of the pollutant means the precise identifier in Chemical Abstracts Service.

Column 1 contains the thresholds referred to in article 7, paragraph 1 (a)(i) and (iv). If the threshold in a given sub-column (air, water or land) is exceeded, reporting of releases or, for pollutants in waste water destined for waste-water treatment, transfers to the environmental medium referred to in that sub-column is required with respect to the facility in question, for those Parties which have opted for a system of reporting pursuant to article 7, paragraph 1 (a).

Column 2 contains the thresholds referred to in article 7, paragraph 1 (a)(ii). If the threshold in this column is exceeded for a given pollutant, reporting of the off-site transfer of that pollutant is required with respect to the facility in question, for those Parties which have opted for a system of reporting pursuant to article 7, paragraph 1 (a)(ii).

Column 3 contains the thresholds referred to in article 7, paragraph 1 (b). If the threshold in this column is exceeded for a given pollutant, reporting of the releases and off-site transfers of that pollutant is required with respect to the facility in question, for those Parties which have opted for a system of reporting pursuant to article 7, paragraph 1 (b).

A hyphen (-) indicates that the parameter in question does not trigger a reporting requirement.

An asterisk (*) indicates that, for this pollutant, the release threshold in column 1 (a) is to be used rather than a manufacture, process or use threshold.

A double asterisk (**) indicates that, for this pollutant, the release threshold in column 1(b) is to be used rather than a manufacture, process or use threshold.

Footnotes:

a/ Single pollutants are to be reported if the threshold for BTEX (the sum parameter of benzene, toluene, ethyl benzene, xylene) is exceeded.

b/ Polycyclic aromatic hydrocarbons (PAHs) are to be measured as benzo(a)pyrene (50-32-8), benzo(b)fluoranthene (205-99-2), benzo(k)fluoranthene (207-08-9), indeno(1,2,3-cd)pyrene (193-39-5) (derived from the Protocol on Persistent Organic Pollutants to the Convention on Long-range Transboundary Air Pollution).

c/ As inorganic compounds.

ANNEX III

Part A

Disposal operations ('D')

- Deposit into or onto land (e.g. landfill)
- Land treatment (e.g. biodegradation of liquid or sludgy discards in soils)
- Deep injection (e.g. injection of pumpable discards into wells, salt domes or naturally occurring repositories)
- Surface impoundment (e.g. placement of liquid or sludge discards into pits, ponds or lagoons)
- Specially engineered landfill (e.g. placement into lined discrete cells which are capped and isolated from one another and the environment)
- Release into a water body except seas/oceans
- Release into seas/oceans including sea-bed insertion
- Biological treatment not specified elsewhere in this annex which results in final compounds or mixtures which are discarded by means of any of the operations specified in this part
- Physico-chemical treatment not specified elsewhere in this annex which results in final compounds or mixtures which are discarded by means of any of the operations specified in this part (e.g. evaporation, drying, calcination, neutralization, precipitation)
- Incineration on land
- Incineration at sea
- Permanent storage (e.g. emplacement of containers in a mine)
- Blending or mixing prior to submission to any of the operations specified in this part
- Repackaging prior to submission to any of the operations specified in this part
- Storage pending any of the operations specified in this part

Part B

Recovery operations ('R')

- Use as a fuel (other than in direct incineration) or other means to generate energy
- Solvent reclamation/regeneration
- Recycling/reclamation of organic substances which are not used as solvents
- Recycling/reclamation of metals and inorganic compounds
- Recycling/reclamation of other inorganic materials
- Regeneration of acids or bases
- Recovery of components used for pollution abatement
- Recovery of components from catalysts
- Used oil re-refining or other reuses of previously used oil
- Land treatment resulting in benefit to agriculture or ecological improvement
- Uses of residual materials obtained from any of the recovery operations specified above in this part
- Exchange of wastes for submission to any of the recovery operations specified above in this part
- Accumulation of material intended for a recovery operation specified in this part

ANNEX IV

Arbitration

1. In the event of a dispute being submitted for arbitration pursuant to article 23, paragraph 2, of this Protocol, a party or parties shall notify the other party or parties to the dispute by diplomatic means as well as the secretariat of the subject matter of arbitration and indicate, in particular, the articles of this Protocol whose interpretation or application is at issue. The secretariat shall forward the information received to all Parties to this Protocol.

2. The arbitral tribunal shall consist of three members. Both the claimant party or parties and the other party or parties to the dispute shall appoint an arbitrator, and the two arbitrators so appointed shall designate by common agreement the third arbitrator, who shall be the president of the arbitral tribunal. The latter shall not be a national of one of the parties to the dispute, nor have his or her usual place of residence in the territory of one of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.

3. If the president of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the appointment of the second arbitrator, the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall, at the request of either party to the dispute, designate the president within a further two-month period.

4. If one of the parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of the notification referred to in paragraph 1, the other party may so inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall designate the president of the arbitral tribunal within a further two-month period. Upon designation, the president of the arbitral tribunal shall request the party which has not appointed an arbitrator to do so within two months. If it fails to do so within that period, the president shall so inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall make this appointment within a further two-month period.

5. The arbitral tribunal shall render its decision in accordance with international law and the provisions of this Protocol.

6. Any arbitral tribunal constituted under the provisions set out in this annex shall draw up its own rules of procedure.

7. The decisions of the arbitral tribunal, both on procedure and on substance, shall be taken by majority vote of its members.

8. The tribunal may take all appropriate measures to establish the facts.

9. The parties to the dispute shall facilitate the work of the arbitral tribunal and, in particular, using all means at their disposal, shall:

(a) Provide it with all relevant documents, facilities and information;

(b) Enable it, where necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

10. The parties and the arbitrators shall protect the confidentiality of any information that they receive in confidence during the proceedings of the arbitral tribunal.

11. The arbitral tribunal may, at the request of one of the parties, recommend interim measures of protection.

12. If one of the parties to the dispute does not appear before the arbitral tribunal or fails to defend its case, the other party may request the tribunal to continue the proceedings and to render its final decision. Absence of a party or failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings. Before rendering its final decision, the arbitral tribunal must satisfy itself that the claim is well founded in fact and law.

13. The arbitral tribunal may hear and determine counterclaims arising directly out of the subject matter of the dispute.

14. Unless the arbitral tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the expenses of the tribunal, including the remuneration of its members, shall be borne by the parties to the dispute in equal shares. The tribunal shall keep a record of all its expenses, and shall furnish a final statement thereof to the parties.

15. Any Party to this Protocol which has an interest of a legal nature in the subject matter of the dispute, and which may be affected by a decision in the case, may intervene in the proceedings with the consent of the tribunal.

16. The arbitral tribunal shall render its award within five months of the date on which it is established, unless it finds it necessary to extend the time limit for a period which should not exceed five months.

17. The award of the arbitral tribunal shall be accompanied by a statement of reasons. It shall be final and binding upon all parties to the dispute. The award will be transmitted by the arbitral tribunal to the parties to the dispute and to the secretariat. The secretariat will forward the information received to all Parties to this Protocol.

18. Any dispute which may arise between the parties concerning the interpretation or execution of the award may be submitted by either party to the arbitral tribunal which made the award or, if the latter cannot be seized thereof, to another tribunal constituted for this purpose in the same manner as the first.

Prin prezenta confirm că textul alăturat este o copie certificată de pe Protocolul privind registrele emisiilor și transferului poluanților la Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998 (Kiev, 21 mai 2003), copia certificată căruia este depozitată la Arhiva Tratatelor a Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene.



Emilian Brenici
Emilian BRENICI,
Director al Direcției Generale Drept
Internațional a Ministerului Afacerilor
Externe și Integrării Europene al
Republicii Moldova